

2010 gruodžio 24

Nr. 24 / 360

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Benediktas XVI
ŽINIA 44-OSIOS PASAULINĖS TAIKOS DIENOS (2011 M. SAUSIO 1 D.) PROGA 2

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis 7
Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena 8
Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas 9
Kauno arkivyskupijos kunigų ugdymo konferencija 10
Vilniaus kunigų seminarijos naujienos 11
Paminėtos kun. Broniaus Laurinavičiaus mirties metinės 13
Paskaita apie Lietuvos bažnyčių altorius 14

Homilijos

KALĖDŲ OKTAVA
Marija Dievo Gimdytoja 16

DIEVO IEŠKOTOJAI
Viešpaties Apsireiškimas (Trys Karaliai) 17

KRIKŠTO PAMOKSLAS
Jėzaus Krikštas (A) 18

AVINĖLIS IR DVASIA
2 eilinis sekmadienis (A) 19

2010 m. „Bažnyčios žinių“ turinys

2010 m. „Bažnyčios žinių“ turinys 20

Bažnyčia pasaulyje

Europoje diskriminuojami krikščionys 24
Wikileaks publikacijos nėra Romos kurijos vadovų citatos 24

Benediktas XVI

Žinia 44-osios Pasaulinės taikos dienos (2011 m. sausio 1 d.) proga

RELIGIJOS LAISVĖ – KELIAS Į TAIKĄ

1. Prasidedant Naujiesiems metams, trokštu, kad mano palinkėjimai pasiektų visus ir kiekvieną; linkiu giedrumo ir klestėjimo, bet labiausiai taikos. Ir vartus užveriančius metus, deja, ženklino persekiojimai, diskriminacija, baisūs smurto aktai ir religinė nepakanta.

Prieš akis pirmiausia turiu brangią Irako žemę, kuri, keliaudama stabilumo ir susitaikinimo link, tebėra smurto ir pasikėsinių arena. Į galvą ateina nesenos krikščionių bendruomenės kančios ir ypač niekinga ataka prieš sirų katalikų Nepaliaujamos Pagalbos Dievo Motinos katedrą Bagdade, kur spalio 31-ąją buvo nužudyti du kunigai ir per penkiasdešimt tikinčiųjų, susirinkusių švęsti šv. Mišių. Ši aktą vėlesnėmis dienomis palydėjo kitos atakos, nukreiptos ir prieš privačius namus. Krikščionių bendruomenėje tai sukėlė baimę ir daugeliui jos narių pažadino norą, ieškant geresnių gyvenimo sąlygų, emigruoti. Jiems reiškiau savo ir visos Bažnyčios artumą, konkrečiai parodytą ir neseniai surengtoje Vyskupų sinodo ypatingojoje asamblėjoje Artimųjų Rytų klausimais. Ši asamblėja padaršino katalikų bendruomenes Irake ir visuose Artimuosiuose Rytuose gyventi bendryste ir tose šalyse toliau drąsiai liudyti tikėjimą.

Nuoširdžiai dėkoju vyriausybėms, kurios stengiasi sumažinti mūsų brolių ir seserų žmonių šeimoje kančias, ir raginu katalikus melstis už smurtą ir nepakantą kenčiančius savo tikėjimo brolius ir seseris ir su jais solidarizuotis. Man atrodo, jog šis kontekstas teikia itin gerą progą pasidalyti su jumis keliomis mintimis apie religijos laisvę kaip kelią į taiką. Juk liūdna konstatuoti, kad kai kuriose pasaulio srityse neįmanoma laisvai išpažinti ir reikšti tikėjimą, nerizikuojant gyvybe ir asmenine laisve. Kitose srityse egzistuoja tylesnės ir rafinuotesnės išankstinio nusistatymo prieš tikinčiuosius bei religinius simbolius ir priešinimosi jiems formos. Krikščionys dabar yra religinė grupė, dėl savo tikėjimo sulaukianti daugiausia persekiojimų. Dėl tiesos ieškojimo, tikėjimo į Jėzų Kristų ir nuoširdaus raginimo pripažinti religijos laisvę daugelis kasdien įžeidinėjami ir neretai gyvena baimėje. Visa tai nepriimtina, nes įžeidžia Dievą ir pažeidžia žmogaus kilnumą, be to, kelia grėsmę saugumui bei taikai ir trukdo autentiškam visapusiškam žmogaus vystymuisi (1).

Juk religijos laisve reiškiasi savitumas žmogaus asmens, per tai galinčio savo asmeninį ir bendruomeninį gyvenimą kreipti į Dievą, kurio šviesoje iki galo atsiskleidžia asmens tapatybė, prasmė ir tikslas. Savavališkai šią laisvę atimti ar apriboti reiškia puoselėti siaurą požiūrį į žmogų; užtemdyti viešąją religijos vaidmenį reiškia statydinti neteisingą visuomenę, nes tada ji neatitinka tikrosios žmogaus asmens prigimties; *tai reiškia užkirsti kelią autentiškos ir tvarios taikos visoje žmonių šeimoje įgyvendinimui.*

Todėl visus geros valios žmones raginu atnaujinti įsipareigojimą statydinti pasaulį, kuriame visi galėtų laisvai išpažinti savo religiją ar tikėjimą ir visa širdimi, visa siela ir visu protu mylėti Dievą (plg. Mt 22, 37). Iš tokios nuostatos kyla ir tokia nuostata vadovaujasi ši Žinia 44-osios Pasaulinės taikos dienos, kurios tema „Religijos laisvė – kelias į taiką“, proga.

Šventa teisė į gyvybę ir dvasinį gyvenimą

2. Religijos laisvės teisė kyla iš žmogaus asmens, kurio transcendentinės prigimties nevalia ignoruoti nei išleisti iš akių, kilnumo (2). Dievas sukūrė vyrą ir moterį pagal savo paveikslą ir panašumą (plg. Pr 1, 27). Todėl kiekvienas žmogus turi šventą teisę į pilnatvišką gyvenimą ir dvasiniu požiūriu. Nepripažindamas savo dvasinės būties, neatsiverdamas tam, kas transcendentiška, žmogus užsisklendžia savyje, negali surasti atsakymų į savo širdies klausimus, kokia gyvenimo prasmė, ir įgyti tvarių etinių vertybių bei principų, negali nė patirti autentiškos laisvės ir plėtoti teisingos visuomenės (3).

Šventasis Raštas santarvėje su mūsų pačių patirtimis atskleidžia didžiulę žmogaus kilnumo vertę: „Kai pažvelgiu į tavo dangų, – tavo rankų darbą, – į žvaigždes ir mėnulį, kuriuos pritvirtinai, – kas gi žmogus, kad jį atsimeni, kas yra mirtingasis, kad juo rūpinies? Tu sukūrei jį nedaug už save menkesnį, apvainikavai garbe ir didybe. Tu padarei jį savo tvarinių šeiminių, padėjai visa prie jo kojų“ (Ps 8, 4–7).

Žmogaus iškilios prigimties akivaizdoje mus gali irgi apimti panaši į psalmininko nuostaba. Ji rodosi kaip atvirumas slėpiniui, kaip gebėjimas giliai klausti, kas esame ir kokia visatos kilmė, kaip aukščiausios Dievo meilės vidinis atgarsis, – Dievo, kuris yra visų daiktų, kiekvieno žmogaus ir visų tautų ištaka ir tikslas (4). Transcendentinis asmens kilnumas yra esminė judėjų-krikščionių išminties vertybė, tačiau visų gali būti pažintas ir protu. Šis kilnumas, kaip gebėjimas peržengti savo materialumo ribas ir ieškoti tiesos, turi būti pripažintas visuotiniu gėriu, būtinu visuomenės, orientuotos į žmogaus pilnatvę, statydinimui. Pagarba esminiams

žmogaus kilnumo elementams, kaip antai, teisei į gyvybę ir teisei į religijos laisvę, yra kiekvienos visuomeninės ir teisinės normos moralinio teisėtumo sąlyga.

Religijos laisvė ir abipusė pagarba

3. *Iš religijos laisvės kyla moralinė laisvė.* Žmogaus prigimtyje išsiskiriančias atvirumas tiesai ir gėriui išties kiekvienam žmogui suteikia pilnutinį kilnumą ir laiduoja visišką asmenų tarpusavio pagarbą. Todėl religijos laisvė laikytina ne tik apsauga nuo prievartos, bet pirmiausia gebėjimu savo sprendimus rikiuoti pagal tiesą.

Tarp laisvės ir pagarbos kitam yra nepertraukiamas ryšys: „Moralės įstatymas įpareigoja pavienius žmones ir visuomeninius sambūrius, naudojantis savo teisėmis, atsižvelgti į kitų teises, į savo pareigas kitiems ir į bendrąją visų gerovę“ (5).

Dievui priešiška ar abejinga laisvė baigiasi savo pačios neigimu ir nelaiduoja visiškos pagarbos kitam. Valia, laikanti save iš pagrindų nepajėgia ieškoti tiesos ir gėrio, neturi jokių kitų elgesio objektyvių priežasčių ar motyvų, išskyrus tuos, kuriuos jai diktuoja trumpalaikiai ir atsitiktiniai interesai, neturi „tapatybės“, saugotinos ir ugdytinos tikrai laisvais ir sąmoningais sprendimais. Todėl ji negali reikalauti, kad ją gerbtų kitos „valios“, irgi atsiskyrusios nuo savo giliausios būties ir galinčios vadovautis kitokiais „motyvais“ ar net nesivadovauti jokiais. Iliuzija, kad etinis reliatyvizmas yra raktas į taikų sugyvenimą, iš tiesų yra susiskaldymų ir žmogaus kilnumo neigimo šaltinis. Vadinas, būtina pripažinti du vieningo žmogiškojo asmens matmenis – *religinį* ir *socialinį*. Šiuo atžvilgiu neišsivaizduojama, kad tikintieji, „idant būtų veiklūs piliečiai, turėtų nuslopinti dalį savęs. Norint naudotis savo teisėmis, niekada neturėtų būti būtina paneigti Dievą“ (6).

Šeima – laisvės ir taikos mokykla

4. Jei religijos laisvė yra kelias į taiką, tai religinis auklėjimas yra tinkamiausias būdas įgalinti naujas kartas kitame įžvelgti savo brolių ir seserį, su kuriais privalu kartu keliauti ir bendradarbiauti, kad visi jaustųsi gyvais vienos ir tos pačios visus aprepiančios žmonių šeimos nariais.

Santuoka pagrįsta šeima, vyro ir moters artimos vienybės ir papildomumo išraiška, šiame kontekste siūlosi kaip pirminė vaikų ugdymo ir socialinio, kultūrinio, moralinio ir dvasinio augimo mokykla, – vaikų, kuriems tėvas ir motina visada turi būti pirmieji tiesos ieškojimo ir meilės Dievui linkme orientuoto gyvenimo liudytojai. Patys tėvai visada turi galėti laisvai, niekieno neverčiami ir atsakingai perduoti savo vaikams

savą tikėjimo, vertybių ir kultūros paveldą. Šeima, pirminė žmogiškosios visuomenės ląstelė, yra pirminė darnių santykių visais nacionaliniais ir tarptautiniais žmonių sugyvenimo lygmenimis ugdymo vieta. Tai kelias, kuriuo privalu išmintingai sukurti trokštant kurti tvirtą ir solidarų socialinį audinį, rengti jaunus žmones perimti atsakomybę už savo gyvenimą laisvoje visuomenėje tarpusavio supratimo ir taikos dvasia.

Bendras paveldas

5. Galima sakyti, kad *tarp pagrindinių teisių ir laisvių, kylančių iš žmogaus kilnumo, religijos laisvei tenka ypatingas statusas.* Jei religijos laisvė pripažįstama, iš pagrindų gerbiamas asmens kilnumas ir stiprinami tautų *etosas* bei institucijos. Jei, priešingai, religijos laisvė slopinama, jei mėginama sutrukdyti žmonėms išpažinti savo religiją ar tikėjimą ir pagal tai gyventi, tai žmogaus kilnumas pažeidžiamas ir kartu iškyla grėsmė teisingumui ir taikai, besiremiantiems teisinga, aukščiausiosios tiesos ir aukščiausiojo gėrio šviesoje statydinama tvarka.

Šia prasme religijos laisvė taip pat yra politinės ir teisinės kultūros laimėjimas. Ji yra esminis gėris: kiekvienas žmogus turi galėti laisvai naudotis teise individualiai ar bendruomeniškai išpažinti ir reikšti savo religiją ar tikėjimą tiek viešai, tiek privačiai, mokydamas, praktikuodamas, skelbdamas, garbindamas ir atlikinėdamas apeigas. Jam neturėtų būti kliudoma prisijungti prie kitos religijos ar apskritai jokios neišpažinti. Šioje srityje pavyzdį ir esminį pagrindą teikia tarptautinė tvarka, nes nenumato jokių religijos laisvės išimčių, išskyrus diktuojamas teisėto teisingumu pagrįstos viešosios tvarkos poreikio (7). Tad tarptautinė tvarka religinio pobūdžio teisėms pripažįsta tokį pat statusą kaip teisei į gyvybę ir į asmeninę laisvę, taip parodydama jos priklausomybę žmogaus teisių *esminiam branduoliui*, toms visuotinėms ir prigimtinėms teisėms, kurių niekada nevalia paneigti žmogiškaisiais įstatymais.

Religijos laisvė yra ne išskirtinis tikinčiųjų, bet visos žemės tautų šeimos paveldas. Ji yra neatsiejamas teisinės valstybės elementas; jos negalima paneigti sykiu nepažeidžiant visų pagrindinių teisių ir laisvių, nes ji yra jų santrauka ir viršūnė. Ji yra „savotiškas *lakmuso popierėlis*, parodantis, ar gerbiamos visos kitos žmogaus teisės“ (8). Skatindama puoselėti savitai žmogiškuosius gebėjimus, ji kuria reikiamas prielaidas visapusiškam žmogaus vystymuisi, apimančiam visus jo matmenis (9).

Viešasis religijos matmuo

6. *Nors religijos laisvė, kaip ir kiekviena laisvė, kyla iš asmeninės plotmės, ji įgyvendinama per santykių su kitais. Laisvė*

be santykio nėra visiška laisvė. Religijos laisvė neapsiriboja vien individualiu matmeniu, bet tikrove virsta bendruomenėje ir visuomenėje, atitinkdama santykišką asmens būtį ir viešąją religijos prigimtį.

Santykiškumas yra svarbiausias religijos laisvės dėmuo, akinantis tikinčiųjų bendruomenę puoselėti solidarumą bendrojo gėrio labui. Šiuo bendruomeniniu matmeniu kiekvienas žmogus lieka unikalus bei nepakartojamas ir sykiu save iki galo atbaigia bei įgyvendina.

Religinių bendruomenių indėlis į visuomenę neginčijamas. Konstruktyvų tikinčiųjų vaidmenį visuomeniniame gyvenime patvirtina gausios karitatyvinės ir kultūrinės institucijos. Dar reikšmingesnis yra etinis religijos indėlis politinėje srityje. Užtuoj jį stūmus į šalį ar draudus, jį laikytina vertinga paspirtimi bendrajam gėriui skatinti. Čia paminėtinas ir kultūros religinis matmuo, per šimtmečius suformuotas socialinės ir ypač etinės religijos įtakos. Religinis matmuo jokia būdu nediskriminuoja neišpažįstančiųjų tikėjimo, priešingai, stiprina socialinę sanglaudą, integraciją ir solidarumą.

Religijos laisvė – laisvės ir civilizacijos jėga: manipuliavimo ja pavojai

7. *Religijos laisvės išnaudojimas slaptiems interesams pridengti, pavyzdžiui, konstitucinei tvarkai griauti, ištekliams kaupti ar kokios nors grupės galiai išlaikyti, gali visuomenei padaryti milžiniškos žalos.* Fanatizmo, fundamentalizmo ir žmogaus teises pažeidžiančių veiksmų niekada negalima pateisinti, juolab religijos vardu. Religijos išpažinimo nevalia nei instrumentalizuoti, nei primesti prievarta. Tad valstybės ir įvairios žmonių bendruomenės niekuomet neturi užmiršti, kad *religijos laisvė yra tiesos ieškojimo sąlyga ir kad tiesa žmogų įtikina ne prievarta, bet „pačios tiesos galia“* (10). Šia prasme religija yra *pozityvi varomoji jėga* pilietinei ir politinei visuomenei statydinti.

Argi įmanoma nuneigti didžiųjų pasaulio religijų indėlį, kuriuo jos prisidėjo prie civilizacijos plėtros? Nuosirdi Dievo paieška sąlygodavo vis didesnę pagarbą žmogaus kilnumui. Krikščioniškosios bendruomenės savuoju vertybių ir principų paveldu daug prisidėjo prie to, kad žmonės ir tautos suvoktų savo tapatybę bei kilnumą, taip pat prie demokratinių institucijų atsiradimo ir žmogaus teisių ir atitinkamų pareigų įtvirtinimo.

Ir šiandien vis labiau globalizuotoje visuomenėje krikščionys pašaukti ne tik atsakingu pilietiniu, ekonominiu bei politiniu įsipareigojimu, bet ir savuoju artimo meilės ir asmeninio tikėjimo liudijimu vertingai prisidėti prie sunkių ir įkvepiančių pastangų siekti teisingumo, žmogaus visapusiško vystymosi ir teisingos žmogiš-

kųjų reikalų tvarkos. Religijos išstūmimas iš viešojo gyvenimo atima iš pastarojo gyvybiškai svarbią, transcendencijai atvirą sritį. Be šios pamatinės patirties tampa sunku pakreipti visuomenę visuotinių etinių principų linkme ir nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu nustatyti tvarką, kurios sąlygomis būtų galima visiškai pripažinti bei įgyvendinti pagrindines teises ir laisves, kaip yra nurodoma – de ja, vis dar nepakankamai paisytoje ar net ginčijamoje – 1948 m. *Visuotinių žmogaus teisių deklaracijoje*.

Teisingumo ir civilizacijos klausimas: fundamentalizmas ir priešiškus tikintiesiems griauja teigiamą valstybės pasaulietiskumą

8. Lygiai taip pat ryžtingai, kaip smerkiamos visos fanatizmo ir religinio fundamentalizmo formos, būtina priešintis ir visoms priešiškus religijai formoms, apribojančioms viešąjį tikinčiųjų vaidmenį pilietiniame ir politiniame gyvenime.

Nevalia užmiršti, kad religinis fundamentalizmas ir laicizmas yra dvi lygiavertės kraštutinės formos, atmetančios teisėtą pliuralizmą ir pasaulietiskumo principą. Juk abi suabsoliutina siaurą ir dalinį požiūrį į žmogų, pirmoji remdama religinį integralizmą, antroji – racionalizmą. *Visuomenė, prievarta brukanti religiją arba – priešingai – trokštanti ją uždrausti, yra neteisinga ir žmogaus bei Dievo, ir savo pačios atžvilgiu. Dievas vilioja žmoniją pas save meilės planu, aprėpiančiu visą žmogų su jo prigimtiniiais bei dvasiniais matmenimis, ir kartu laukia laisvo, atsakingo ir nuoširdaus atsako visa individualia ir bendruomenine būtimi.* Tad ir visuomenei, kaip asmens ir visų jo sudedamųjų matmenų išraiškai, privalu gyventi ir organizuotis taip, kad atsivėrimas transcendencijai būtų skatinamas. Kaip tik dėl to visuomenės įstatymai ir institucijos negali ignoruoti piliečių religinio matmens ar jo apskritai nepaisyti. Savo didingą pašaukimą suvokiančių piliečių demokratinėmis pastangomis įstatymai ir institucijos privalo tinkamai atspindėti tikrąją žmogaus prigimtį ir remti jo religinį matmenį. Kadangi religinis matmuo nėra valstybės kūrinys, ši neturi teisės juo manipuluoti, bet privalo jį pripažinti ir gerbti.

Jei teisinė tvarka – nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu – leidžia reikštinis religiniam ar antireliginiam fanatizmui arba tai toleruoja, tai ji neatlieka savo užduoties sergėti ir skatinti teisingumą ir kiekvieno teisę. Šito nevalia išstatyti įstatymo leidėjo ar daugumos savivalei, nes, kaip jau mokė Ciceronas, teisingumas yra daugiau negu vien įstatymo parengimo ir taikymo aktas. Jis taip pat aprėpia *kiekvienam jo kilnumo pripažinimą* (11). O šis, be garantuojamos ir esmiškai įgyvendinamos religijos laisvės, yra sužalotas ir pažeistas, jam gresia pavojus būti

palenktam stabams, suabsoliutintoms santykinėms gėrybėms. Visa tai visuomenę stumia į politinį ir ideologinį totalitarizmą, primygtinai akcentuojantį viešąją galią ir slopinantį bei ribojantį sąžinės, mąstymo ir religijos laisves, tarsi jos būtų jam konkurentės.

Pilietinių ir religinių institucijų dialogas

9. Autentišku religiškumu pasireiškiančių principų ir vertybių paveldas praturtina tautas bei jų *etosą*. Jis tiesiogiai užkalbina žmonių sąžinę ir protą, primena imperatyvą morališkai atsiversti, skatina puoselėti dorybes ir kupiniems meilės broliškai vieniems su kitais suartėti kaip vienos didelės žmonių šeimos nariams (12).

Laikantis pagarbos teigiamam valstybės institucijų pasaulietiškumui, būtina vis labiau pripažinti viešąją religijos matmenį. To siekiant, esmingai svarbus *sveikas pilietinių ir religinių institucijų dialogas* žmogaus visapusiško vystymosi ir visuomenės santarvės labui.

Gyventi meilėje ir tiesoje

10. Globalizuotame pasaulyje, kuriame randasi vis daugiau daugiataučių ir daugiareligijų visuomenių, didžiosios religijos gali būti svarbus žmonių šeimos vienybės ir taikos veiksnys. Remdamiesi savais religiniais įsitikinimais ir racionalia bendrojo gėrio paieška, jų sekėjai gali atsakingai darbuotis religijos laisvės aplinkoje. Įvairiose religinėse kultūrose būtina branginti tai, kas naudinga piliečių bendrabūviui, ir atmesti viską, kas priešinga žmogaus kilnumui.

Viešoji erdvė, tarptautinės bendrijos suteikiama religijoms ir jų „gero gyvenimo“ pasiūlai, skatina rasti bendrus tiesos bei gėrio matus ir moralinį sutarimą – ir viena, ir kita esmingai svarbu teisingam ir taikiam bendrabūviui. Didžiųjų religijų *vadovai* dėl savo vaidmens, įtakos ir autoriteto savose bendruomenėse pirmutiniai įpareigoti siekti abipusės pagarbos ir dialogo.

Savo ruožtu krikščionys paties tikėjimo į Dievą, Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą, raginami gyventi kaip broliai ir seserys, susibūrę į Bažnyčią ir išvien statydinantys pasaulį, kur „nebus vietos jokiai skriaudai nei jokiai niekšybei, nes žemė bus kupina Viešpaties pažinimo, tarsi jūros vandenių apsemta“ (Iz 11, 9).

Dialogas kaip bendras ieškojimas

11. Dialogą tarp įvairių religijų sekėjų Bažnyčia laiko svarbiu religinių bendruomenių bendradarbiavimo bendrojo gėrio labui įrankiu. Pati Bažnyčia neatmeta nieko, kas įvairiose religijose tikra ir šventa. „Su nuo-

širdžia pagarba ji žvelgia į tuos veikimo ir gyvenimo būdus, į tuos nuostatus ir mokymus, kurie, nors daug kur skiriasi nuo jos pačios tikimų ir mokomų dalykų, neretai perteikia visus žmones apšviečiančios Tiesos spindesį“ (13).

Nurodytas kelias nėra reliatyvizmo ar religinio sinkretizmo kelias. Juk Bažnyčia „skelbia ir turi skelbti Kristų, kuris yra *kelias, tiesa ir gyvenimas* (Jn 14, 6), kuriame žmonės randa religinio gyvenimo pilnatvę ir kuriame Dievas visa sutaikino su savimi“ (14). Tačiau tuo neatmeta dialogas ir bendras tiesos ieškojimas įvairiose gyvenimo aplinkose, nes, anot Tomo Akviniečio dažno pasakymo, „kiekviena tiesa, nesvarbu kieno pasakyta, ateina iš Šventosios Dvasios“ (15).

2011 m. švęsime Pasaulinės maldos už taiką dienos, 1986 m. minėtos Asyžiuje, 25-ąsias metines; didžiųjų pasaulio religijų vadovus šiai maldai į Asyžių pakvietė garbingasis Jonas Paulius II. Anuomet jie paliudijo, kad religija yra ne atskirties ir konflikto, o vienybės ir taikos veiksnys. Tos patirties atminimas duoda pagrindo tikėtis ateities, kai visi tikintieji jausis esą teisingumo bei taikos statydintojai ir tikrai tokie bus.

Moralinė tiesa politikoje ir diplomatijoje

12. Trokšdamos pažinti ir ginti tiesą ir visuotinius principus bei vertybes, kurių negalima paneigti nepaneigiant žmogaus kilnumo, politika ir diplomatija turėtų žvelgti į didžiųjų pasaulio religijų siūlomą moralinį ir dvasinį paveldą. Tačiau ką, praktiškai kalbant, reiškia skatinti moralinę tiesą politikos ir diplomatijos pasaulyje? Tai reiškia atsakingai elgtis remiantis objektyviai ir nuodugniai pažintais faktais, griauti politines ideologijas, kurios galiausiai išstumia tiesą bei žmogaus kilnumą ir taikos, vystymosi ir žmogaus teisių dingstimi skatina netikras vertybes; tai taip pat reiškia nenuilstamai siekti pozityviąją teisę grįsti prigimtinės teisės principais (16). Visa tai būtina ir susiję su pagarba žmogaus asmens kilnumui ir vertumui, žemės tautų įtvirtinta 1945 m. *Jungtinių Tautų Organizacijos chartijoje*, kurioje vertybės ir visuotiniai moraliniai principai pateikti kaip nacionalinių ir tarptautinių normų, institucijų ir bendrabūvio sistemų matas.

Anapus neapykantos ir išankstinio nusistatymo

13. Nepaisant istorijos pamokų ir valstybių, pasaulinio ir vietinio lygmens tarptautinių organizacijų, nevyriausybinų organizacijų ir visų geros valios žmonių pastangų, kasdien dedamų pagrindinėms teisėms ir laisvėms apsaugoti, pasaulyje ir šiandien tebėra persekiojimų, diskriminacijos, religinės kilmės smurto bei

nepakantos aktų. Pirmiausia Afrikoje ir Azijoje pagrindinės aukos yra religinių mažumų nariai, kuriems laisvai išpažinti ar pakeisti savo religiją visai trukdoma: jie bauginami, pažeidinėjamos jų pagrindinės teisės ir laisvės, neleidžiama pasinaudoti būtinomis gėrybėmis, atimama asmeninė laisvė ar net gyvybė.

Taip pat yra – kaip jau konstatavau – rafinuotesnių priešiško religijai formų, Vakarų šalyse jos kartais reiškiasi istorijos ir religinių simbolių, atspindinčių daugumos piliečių tapatybę ir kultūrą, neigimu. Jos dažnai kursto neapykantą bei išankstinį nusistatymą ir nesuderinamos su sveiku ir pusiausviru požiūriu į pliuralizmą ir institucijų pasaulietiškumą, jau nekalbant apie pavojų, kad jaunosios kartos neprisilies prie savo šalių vertingo dvasinio paveldo.

Religija saugoma ginant religinių bendruomenių teises bei laisves. Todėl didžiųjų pasaulio religijų *vadovai* ir tautų atsakingieji asmenys tegu atnaujina išpareigojimą skatinti ir sergėti religijos laisvę, pirmučiausia ginti religines mažumas, nekeliančias jokio pavojaus daugumos tapatybei, bet, priešingai, teikiančias progą pradėti dialogą ir vieniems kitus kultūriškai praturtinti. Jų gynimas yra idealus būdas, kaip sustiprinti palankumo, atvirumo ir abipusiškumo dvasią, galinčią visose pasaulio srityse ir regionuose apsaugoti pagrindines teises ir laisves.

Religijos laisvė pasaulyje

14. Galiausiai kreipiuosi į krikščionių bendruomenes, pirmiausia Azijoje, Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose ir ypač Šventojoje Žemėje, Dievo išrinktoje ir palaimintoje vietoje, kenčiančias nuo persekiojimų, diskriminacijos, smurto ir nepakantos. Iš naujo reikšdamas joms savo tėvišką palankumą ir patikindamas, kad už jas meldžiuosi, visų atsakingųjų asmenų prašau greitais veiksmais užkirsti kelią bet kokiems piktnaudžiavimams tose srityse gyvenančių krikščionių atžvilgiu. O Kristaus mokiniai dabartinių sunkumų akivaizdoje tegul nepraranda drąsos, nes *Evangelijos liudijimas visada yra ir bus prieštaravimo ženklas*.

Apmąstykite savo širdyje Jėzaus žodžius: „Palaiminti liūdintys, nes jie bus paguosti. <...> palaiminti alkstantys ir trokštantys teisingumo, nes jie bus pasotinti. <...> Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visai šmeižia. Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje“ (Mt, 5, 4–12). Atnaujinkime „prisiimtą išpareigojimą būti atlaidiems ir atleisti, to Dievo prašome maldoje *Tėve mūsų*, kai, melddami: *ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams* (Mt 6, 12), patys nu-

statome trokštamo gailestingumo sąlygą ir matą“ (17). Smurtas nenugalimas smurtu. Mūsų skausmo šauksmą visada turi lydėti tikėjimas, viltis ir Dievo meilės liudijimas. Taip pat viliosi, kad Vakaruose, pirmiausia Europoje, liausis priešiškas krikščionims ir išankstinis nusistatymas prieš juos, kylantys dėl to, kad jie trokšta nuosekliai gyventi pagal Evangelijos vertybes ir principus. Europa veikia tesusitaiko su savo krikščioniškosiomis šaknimis, kurios esmingai svarbios, trokštant suvokti jos istorijoje turėtą, turimą ir norimą turėti vaidmenį. Teisingumo, santarvės ir taikos ji galės tikėtis tik tada, kai puoselės rimtą dialogą su visomis tautomis.

Religijos laisvė – kelias į taiką

15. Pasauliui reikia Dievo. Jam reikia visuotinių, visų pripažįstamų etinių ir dvasinių vertybių, o to ieškant, religija gali reikšmingai prisidėti prie statydinimo teisingos ir taikios socialinės tvarkos nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu.

Taika yra Dievo dovana ir sykiu įgyvendintinas projektas, kuris niekada nepabaigiamas. Su Dievu susitaikinusiu visuomenė yra arčiau taikos, kuri nėra tiesiog nekariavimas, karinės ar ekonominės viršenybės ir juolab apgaulės ar miklių manipuliacijų rezultatas. Priešingai, taika yra kiekvieno asmens ir kiekvienos tautos apsisvalymo ir kultūrinės, moralinės bei dvasinės pažangos, kai visapusiškai gerbiamas žmogaus kilnumas, vaisius. Visus trokštančius darbuotis taikos labui ir pirmiausia jaunuolius kviečiu įsiklausyti į savo vidinį balsą ir Dieve atrasti tvirtą pagrindą siekti autentiškos laisvės ir neišsemiamos jėgos, kuri gali pasauliui duoti naują kryptį ir dvasią, įgalinančią nekartoti praeities klaidų. Popiežius Paulius VI, išmintingai ir toliaregiškai įsteigęs Pasaulinę taikos dieną, moko: „Taikai reikia įduoti kitokius ginklus, negu tie, kurie skirti žmonijai žudyti ir naikinti. Pirmiausia reikia moralinių ginklų, tarptautinei teisei suteikiančių jėgos ir prestižo – pirmučiausia sutarčių laikymosi ginklo“ (18). Religijos laisvė yra autentiškas taikos ginklas, turintis istorinę ir pranašišką misiją. Ji išties iškelia aikštėn ir padaro vaisingas giliausias žmogaus savybes bei potencijas, galinčias pagerinti ir pakeisti pasaulį. Ji leidžia net didžiulį neteisybių ir materialinių bei moralinių bėdų akivaizdoje puoselėti teisingos ir taikios ateities viltį. Religijos laisvę, kelią į taiką, tepatiria netrukus visi žmonės ir visos visuomenės visais lygmenimis ir kiekviename žemės kampelyje!

Vatikanas, 2010 m. gruodžio 8 d.

BENEDICTUS PP XVI

- (1) Plg. Benediktas XVI. Enciklika *Caritas in veritate*, 29. 55–57.
- (2) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Tikėjimo laisvės deklaracija *Dignitatis humanae*, 2.
- (3) Plg. Benediktas XVI. Enciklika *Caritas in veritate*, 78.
- (4) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Bažnyčios santykių su nekrikščionių religijomis deklaracija *Nostra aetate*, 1.
- (5) Vatikano II Susirinkimas. Tikėjimo laisvės deklaracija *Dignitatis humanae*, 7.
- (6) Benediktas XVI. Kreipimasis į Jungtinių Tautų Organizacijos generalinę asamblėją (2008 04 18): AAS 100 (2008), 337.
- (7) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Tikėjimo laisvės deklaracija *Dignitatis humanae*, 2.
- (8) Jonas Paulius II. Kreipimasis į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos konferencijos dalyvius (2003 10 10), 1: AAS 96 (2004), 111.
- (9) Plg. Benediktas XVI. Enciklika *Caritas in veritate*, 11.

- (10) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Tikėjimo laisvės deklaracija *Dignitatis humanae*, 1.
- (11) Ciceronas. *De inventione*, II, 160.
- (12) Plg. Benediktas XVI. Kreipimasis į kitų religijų atstovus Didžiojoje Britanijoje (2010 09 17): *L'Osservatore Romano* (2010 09 18), p. 12.
- (13) Vatikano II Susirinkimas. Bažnyčios santykių su nekrikščionių religijomis deklaracija *Nostra aetate*, 2.
- (14) Ten pat.
- (15) *Super evangelium Joannis*, I, 3.
- (16) Plg. Benediktas XVI. Kreipimasis į viešojo gyvenimo atstovus ir diplomatinį korpusą Kipre (2010 06 05): *L'Osservatore Romano* (2010 06 06), p. 8; Tarptautinė teologijos komisija. Ieškant visuotinės etikos: naujas požiūris į prigimtinį įstatymą (2009).
- (17) Paulius VI. Žinia 1976 m. Pasaulinės taikos dienos proga: AAS 67 (1975), 671.
- (18) Ten pat, 668.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Gruodžio 16 d. Kaune vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, G. Grušas, J. Kauneckas, J. Matulaitis, R. Norvila, J. Ivanauskas, A. Poniškaitis. Posėdyje taip pat dalyvavo apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi. Nuncijus pasveikino visus posėdžio dalyvius artėjančių šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga. Pasidalijo savo pamąstymais apie vyskupų paskelbtus Dievo Gailestingumo metus, pasirodžiusią naują popiežiaus Benedikto XVI knygą bei LR prezidentės vizitą Vatikane.

Posėdžio dalyviai apžvelgė vykdomus darbus su valdžios institucijomis. Kalbėta apie būtinybę siekti, kad priimamuose įstatymuose būtų įtvirtinta, gerbiama bei užtikrinama sąžinės ir tikėjimo laisvė. Taip pat vyskupai buvo informuoti apie darbus įvairių dvišalių darbo grupių, kurios suburtos įgyvendinti tarptautinės sutarties tarp Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto bendradarbiavimo nuostatas.

Vyko diskusijos dėl Bažnytinės teisės terminų vartojimo ir jų pritaikymo naujai parengtam Bažnytinės teisės kodekso vertimui į lietuvių kalbą.

Posėdžio dalyviai buvo informuoti, kad 2011 m. sausio 10 d. Kaune, Arkivyskupijos salėje, vyks ekumeninė

konferencija, kurioje dalyvaus Maskvos Patriarchato arkivyskupas Hilarijonas, Liuteronų vyskupas M. Sabutis, Katalikų Bažnyčios atstovai. Konferencija skirta šeimos klausimams.

Vysk. R. Norvila dalijosi mintimis apie lapkričio pabaigoje, Briuselyje, vykusį COMECE posėdį. Susitikimo metu pagrindinė tema buvo skirta populizmui, kurio apraiškų pakankamai daug aptinkama Europoje. Populistinės partijos siekia patekti į valdžią naudodamosi ir spekuliuodamos tautiškumo, istorinio paveldo ir tradicinių vertybių sąvokomis. Populistinė politinė veikla yra tarsi priešingas polius demokratijai. Pati populizmo sąvoka nėra aiškiai apibrėžta, tačiau akivaizdžiai matoma, kad tai idėjos ar veiklos, kurios ketina atstovauti tam tikros grupės poreikiams ar interesams.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis padėkojo visiems vyskupams už išreikštą norą bei pritarimą kitus metus Lietuvoje paskelbti Dievo Gailestingumo metais bei dalijosi mintimis, kaip rengiamasi Nacionaliniam Gailestingumo kongresui, kuris vyks Vilniuje balandžio 30–gegužės 1 dienomis. Rengiantis šiam kongresui specialiai gaminamos Dievo Gailestingumo paveikslų kopijos, kurios Vilniaus arkikatedroje bus iškilmingai pašventintos 2011 metų sausio 15 dieną, o sausio 16 dieną paveikslai, lydimi kunigų ir jaunimo grupelių, bus išvežti į visų vyskupijų katedras. Ta proga vyskupijų katedrose bus surengtos pamaldos, skaitoma konferencija apie Dievo Gailestingumą bei vyks jaunimo rengiamas šlovinimas. Savo

ruožtu kiekviena vyskupija rengia gauto Dievo Gailestingumo paveikslo ke-
lionės per parapijas planą.

2011 metais bus minimos 20-osios metinės nuo tragiškų Sausio 13-osios
dienos įvykių. Minint šią skaudžią sukaktį, atsiliepdami į gautą LR Seimo
pirmininkės prašymą, Lietuvos vyskupai sutarė, kad 2011 m. sausio 13 d.
12 val. skambės Lietuvos bažnyčių varpai bei Lietuvos bažnyčiose bus auko-
jamos šv. Mišios už žuvusiuosius.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas
2011 m. vasario 23 d. Vilniuje.

-lvks-

Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena

Lapkričio 25 d. Kaišiadoryse vykusioje vyskupijos Kunigų dienoje prane-
šimą „Pal. Jurgio Matulaičio draugija kaip pastoracinis modelis parapijoje“
skaitė kun. Andrius Šidlauskas MIC ir ses. Viktorija Plečkaitytė MVS.

Kun. Andrius yra dviejų vienuolijų – Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo
kunigų marijonų ir Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių sese-
rų – įkurtos ir kuruojamos Pal. Jurgio Matulaičio draugijos tarybos narys, o
ses. Viktorija – jos sekretorė. Drauge su kitais draugijos tarybos nariais jie
rūpinasi jos veikla ir plėtra Lietuvoje. Pirmoji draugijos užuomazga atsirado
2003 m., kai po G. Adomaitytės knygelės apie pal. Jurgį Matulaitį „Kelio
dulkės, baltos rožės“ pristatymo Kazlų Rūdos parapijoje ėmė rinktis grupelė
tikinčiųjų, norinčių geriau pažinti palaimintąjį. Grupelės veiklai į pagalbą at-
ėjusios Marijos vargdienių seserys panašią grupelę įkūrė ir Rumbonių para-
pijoje. 2007-aisiais, minint Pal. Jurgio beatifikacijos 20-ąsias metines, seserys
jau drauge su tėvais marijonais ryžosi pabandyti šią sėklą sėti plačiau. Abi
vienuolijos drauge parengė draugijos įstatus ir pradėjo rūpintis draugijos
plėtra, dvasiniu jos narių ugdymu, pagalba skyrių atsakingiesiems. Steigia-
masis draugijos suvažiavimas, kuriame buvo išrinkta pirmoji taryba, įvyko
2008 sausį. Šiuo metu veikia 13 draugijos skyrių.

Apie parapiją kaip bendruomenių bendruomenę kalbėjęs kun. Andrius MIC
sakė, kad draugijos parapijoje – didelė pagalba klebonui, ypač pastoraci-
joje, kur kunigas turi rūpintis asmeniškai viskuo, pradedant remontais ir
baigiant liturgija. Parapiją, kaip bendruomenę, turėtų sudaryti atskiros, ma-
žesnės bendruomenės, kad per jas kuo daugiau pasauliečių aktyviai daly-
vautų savo tikėjimo bendruomenės gyvenime. Ši mintis buvo sava ir pačiam
pal. Jurgiui Matulaičiui. Pasak kun. Andriaus, bendruomenių svarba turėtų
išryškėti pastaruoju laiku, kai įsigalėjo sekuliarizacija, o ir pati parapijos
bendruomenė tapo neskaitlinga, išsibarsčiusi, nevienalytė, ypač provincijo-
je. Kai kur susidaro įspūdis, jog parapija gyvuoja tik kaip struktūra. Kunigas
pasidalijo asmenine patirtimi, kaip Pal. Jurgio Matulaičio draugija reiškiasi
Marijampolės Šv. arkang. Mykolo parapijoje. Jis sakė, jog šioje parapijoje yra
apie 100 draugijos narių. Jie aktyviai prisideda prie parapijos veiklos, kaip
antai, atlaidų, konferencijų ir kitų renginių organizavimo. Kunigas paminėjo
ir savotiškus „pastoracinius“ draugijos veiklos vaisius. Pirmasis jų – ligo-
nių pastoracija. Daugumoje skyrių į draugijos veiklą kviečiami ištraukti ir
ligoniai. Kol kas tik Marijampolės Šv. arkang. Mykolo parapijoje susibūrė
Pal. Jurgio Matulaičio draugijos studijų grupelė.

Pristatyta „Evangelija kasdien“

Gruodžio 15 d. Šiaulių Povilo Višinskio
viešojoje bibliotekoje pristatytas Šiaulių
vyskupo Eugenijaus Bartulio pareng-
tas leidinys „Evangelija kasdien“. Knyga
skirta kasdieniam Šventojo Rašto skai-
tymui, iliustruota Šventosios Žemės
nuotraukomis, derintomis prie skaitinio
minties. Nuotraukos – vyskupo bei kny-
gos bendraatoriaus Evaldo Darškaus.
Pratarmėje apaštališkasis nuncijus arki-
vyskupas Luigi Bonazzi knygą „Evan-
gelija kasdien“ vadina subrandintu dviejų
vyskupo Eugenijaus Bartulio pomėgių –
„meilės fotografijai ir dar didesnės mei-
lės Dievo žodžiui“ – vaisiumi. Apašta-
liškasis nuncijus tarė sveikinimo žodį ir
leidinio pristatyme. Inicijatyva parengti
ir išleisti tokią knygą, arkivyskupo teigi-
mu, gražiai susivienija su visa Bažnyčia
ir popiežiaus Benedikto XVI išsakyto-
mis mintimis. „Bažnyčia yra išgyvento
Dievo žodžio vaisius. Kaip tik šiuo metu
Šventasis Tėvas išleido dokumentą apie
Bažnyčios vaisius. Vyskupas Eugenijus
Bartulis ir ponas Evaldas tą patį susi-
rūpinimą perkelia į knygas“, – kalbėjo
nuncijus, pabrėždamas Šventojo Rašto
kasdienio skaitymo reikšmę savo ir kie-
kvieno žmogaus gyvenime.

Apie Šventąjį Raštą kaip gyvenimo
kelrodį kalbėjo ir vyskupas Eugenijus
Bartulis. Remdamasis Jėzaus žodžiais:
„Mano maistas yra vykdyti Dievo valią“
(Jn 4, 34), Šiaulių ganytojas kvietė mai-
tintis gyvojo Dievo žodžiu. Vyskupas
ragino knygą laikyti pagarbioje vietoje
ir atverstą, kad būtų galima dienos ke-
lionėje vis sugrįžti prie ištarto meilės
žodžio. Šios knygos turėtų būti dvasinis
palikimas šeimoje. Linkstama vaikams
palikti materialųjį turtą, tačiau „su auto-
mobiliu nenuvažiuosim į dangų“, juoka-
vo knygos autorius, primindamas nū-
dienes visuomenės negeroves, kurios
gali būti įveiktos, jei stengsimės gyventi
pagal Dievo žodį. „Jūs, visi šių dienų pa-
vargėliai, artinkitės prie parašyto Dievo
meilės žodžio“, – šias arkivyskupo Skvi-
recko bei kitų žymių dvasininkų mintis
perdavė pristatymo renginį vedęs Šiau-
lių vyskupijos kancleris Evaldas Alūza.

Prie Šventojo Rašto tikrovės artino ir grigališkąjį choralą giedantis Šiaulių katedros vyrų choras, vadovaujamas Dianos Astrauskienės.

Knygą „Evangelija kasdien“ sudaro 5 tomai. Šiais metais išleisti trys. Tomai žymimi raidėmis: S, E, A, B ir C. S tome yra advento, Kalėdų, gavėnios ir Velykų laiko, taip pat liturginių iškilnių, švenčių ir minėjimų Evangelijos kasdieniai skaitiniai. E tome pateikti liturginių metų eilinio laiko Evangelijos kasdieniai skaitiniai, A, B ir C tomuose – atitinkamai A, B ir C ciklą liturginių metų Evangelijos skaitiniai, skirti šventadieniams. Kurį tomą skaityti sufleruoja pridėtas kalendorius su nuorodomis. Gruodžio 17 d. leidinys pristatytas Kaune. -irat-

Caritas NVO mugėje

Gruodžio 5 d. Lietuvos Caritas kartu su Vilniaus arkivyskupijos Caritas dalyvavo Prezidentūros kiemelyje vykusioje kalėdinėje nevyriausybinių organizacijų (NVO) labdaros projektų mugėje. Renginio metu mugės lankytojams buvo pristatyta akcija „Gerumas mus vienija“, už aukas platinamos Caritas žvakelės, rankų darbo atvirutės bei vaikų pagaminti darbeliai. „Mugėje dalyvavome su gausiu būriu savanorių, kurie, nepaisant šalto oro, dalijo mugės lankytojams savo šypsenas ir gerą nuotaiką. Įsigydami už auką Caritas žvakelių, žmonės prisidėjo prie to, kad skurdžiai gyvenančių žmonių Kalėdos būtų laimingesnės“, – sakė Lietuvos Caritas atstovas ryšiams su visuomene Gediminas Salvanavičius. Kalėdinėje mugėje apsilankiusi prezidentė Dalia Grybauskaitė pabrėžė, kad savanorių ir pagalbos vieni kitiems idėjų gausa rodo, jog Lietuvos žmonės supranta atsakomybę už savo artimą, savo krašto žmones ir savo valstybę. „Padėdami vieni kitiems, dalydamiesi tuo, ką turime, prisijungdami prie savo laiką ir sugebėjimus savanorystei skiriančių žmonių, kuriame ne tik gražesnes Kalėdas, kuriame geresnę Lietuvą ir pasaulį“, – sakė prezidentė. Kalėdinį koncertą mugės lankytojams dovanojo nacionalinis neįgaliųjų orkestras „Spal-

Pristatydami draugijos veiklą, kun. Andrius ir ses. Viktorija atkreipė dėmesį, jog esminis draugijos tikslas yra jos narių dvasinis ugdymas. Priemonės – asmeninis maldos išsipareigojimas ir kartą per mėnesį vykstantis skyriaus narių susitikimas, skirtas dalijimuisi tikėjimu pagal specialiai rengiamą medžiagą. Taigi susitikimai taip pat tampa proga sistemingiau ir giliau pažinti tikėjimo tiesas, Dievo žodį ir, dalijantis tikėjimu, išmokti klausyti Dievo, prabylančio kiekvieno iš jų gyvenime.

Antroje susitikimo dalyje kalbėjusi ses. Viktorija MVS apžvelgė keletą skirtingų su draugijos veikla bei jos vaidmeniu parapijoje susijusių aspektų. Pirmiausia sesuo atkreipė dėmesį, jog draugijos skyriaus veiklai parapijoje pradėti užtenka 2–3 asmenų, ir padrašina kunigus neatstumti šios ar bet kurios kitos draugijos ar tikinčiųjų grupelės steigimo parapijoje minties vien dėl to, kad iš karto gali neatsirasti didesnio skaičiaus aktyvių žmonių, išsipareigojančių tokiai veiklai. Kalbėdama apie parapijos klebono uždavinius draugijos skyriaus veikloje, sesuo nurodė, jog visą organizacinį darbą daugumoje skyrių puikiai atlieka pasauliečiai, tačiau klebono vaidmuo ypač svarbus juos palaikant ir padrašinant. Ses. Viktorija pabrėžė, jog abi vienuolijos per draugijos tarybą teikia nemažą nuolatinę dvasinę ir metodinę pagalbą draugijos nariams ir ypač atsakingiesiems, pirmiausia rengdamos medžiagą mėnesių susitikimams, sukviestas skyrių vadovus į jiems skirtas ugdymo dienas ir rekolekcijų savaitgalius, taip pat ir sudarydamos galimybę visiems nariams dalyvauti susitelkimo dienoje, vykstančiose jų pačių ar gretimose parapiose.

Baigdama ses. Viktorija pasidalijo savo darbo šioje bendruomenėje patirtimi. Sesuo liudijo, jog jau keletą metų susitikinėdama su draugijos atsakingaisiais jiems skirtuose renginiuose, lankydamą skyrių mėnesio susitikimo dienas ir veddama susitelkimo dienas skyriuose mato ne tik tuos draugijos veiklos vaisius, kuriuos, tartum, galima nuspėti – aktyvesnį žmonių išitraukimą į parapijos gyvenimą, sąmoningesnį dalyvavimą sakramentiniame Bažnyčios gyvenime, bet ir tai, kad per dalijimąsi tikėjimu bei maldą vieni kitų intencijomis stiprinama viltis, į žmonių gyvenimą pamažu ateina daugiau džiaugsmo, didėja jų savivertė, gebėjimas priimti kitą kitokį, mažėja vietos apkalboms, smerkimui, teisimui.

Prieš atsisveikindami prelegentai kiekvienam įteikė bei pristatė rašytinės informacijos paketą, kurį, be draugijos įstatų kopijos, sudarė mėnesio susitikimo medžiagos pavyzdys, dalijimosi tikėjimu gairės bei atmintinė, įvardijanti keletą žingsnių, kurie galėtų padėti norint pradėti draugijos skyriaus veiklą parapijoje. Susitikimas baigėsi, kaip įprasta, kunigų pietumis kurijoje su ganytoju. -kgt-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas

Gruodžio 14 d. Marijampolėje, Vilkaviškio vyskupijos pastoraciniame centre, surengtas visos vyskupijos kunigų susirinkimas, kuriame aptartas tikybos mokymas mokyklose ir parapijos katechezė.

Susirinkimas pradėtas bendra malda – Dienine, po kurios į susirinkusiuosius kreipėsi vyskupijos ganytojas Rimantas Norvila. Vyskupas patikino, kad tikybos mokymas ir parapijos katechezė yra Bažnyčios pastoracijoje itin svarbūs dalykai ir turėtų labai rūpėti kiekvienam kunigui. Ordinaras trumpai pristatė Europos situaciją tikybos mokymo mokyklose kontekste akcentuodamas, kad vienur tikybos mokymas yra privalomas, kitur valstybinėse

mokyklose tikyba nėra dėstoma, dar kitur mokiniai turi alternatyvą pasirinkti tikybą arba etiką, kaip ir Lietuvoje.

Toliau susirinkimą tęsė Vilkaviškio vyskupijos katechetikos centro vadovas kun. Rytis Baltrušaitis. Jis kunigams priminė Katechetikos centro tikslus ir veiklos kryptis ir padėkojo už bendradarbiavimą rūpinantis tikybos mokyimu bei tikybos mokytojais. Katechetikos centro metodininkė Elena Gvazdaitienė pristatė 2010–2011 m. tikybos pasirinkimo statistiką vyskupijoje, apžvelgdama bendrą Lietuvos bei Vilkaviškio vyskupijos padėtį, atskirų vyskupijos dekanatų situaciją, procentinį lankomumo pasiskirstymą pagal klases ir pristatydama, kiek pasauliečių, kunigų ir vienuolių tikybą dėsto. Vilkaviškio vyskupijoje yra 48 832 mokiniai, iš kurių 65,5 procento lanko tikybos pamokas.

Pirmąją susitikimo dalį užbaigė Šakių „Žiburio“ gimnazijos mokytoja Odeta Vasiliauskaitė. Ji kalbėjo apie tikybos mokytojo šiandieną, labai konkrečiai atskleisdama iššūkių tikrovę bei pasidalydama tuo, kas džiugina ir stiprina viltį.

Antroji susirinkimo dalis buvo skirta parapijos katechezei. Pokalbį pradėjo vyskupas Rimantas Norvila, atskleisdamas esamą vyskupijos situaciją rengiant pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui. Ganytojas akcentavo, kad esamos vyskupijos gairės rengiant sakramentams tikrai padėjo situaciją normalizuoti, tačiau dar yra problemų, į kurias atkreiptinas dėmesys. Kun. Rytis Baltrušaitis pristatė Vilkaviškio vyskupijos Parapinės katechezės ir religinio švietimo centrą, kurio užduotis ir yra pagelbėti parapijoms rengiant vaikus, paauglius, jaunuolius bei suaugusiuosius sakramentams. Centro referentė Lina Mažeikaitė paaikšino, ką konkrečiai šis centras gali pasiūlyti parapijoms.

Marijampolės darželio-mokyklos „Želmenėliai“ pradinių klasių ir tikybos mokytojas bei Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikos katechetas Saulius Andriūška atkreipė dėmesį į iššūkius, su kuriais katechetas susiduria parapinės katechezės kelyje. Vėliau kun. Rytis Baltrušaitis kunigams pristatė visas Lietuvoje esančias metodines priemones, padedančias rengti Sutaikinimo, Eucharistijos bei Sutvirtinimo sakramentams. Susitikimo pabaigoje kunigai Žydrūnas Kulpys, Juozas Fakejovas ir Prienų dekanato dekanas kun. Jonas Baliūnas visus paragino kuo gausiau dalyvauti Vilkaviškio vyskupijos tradicinėje kasmetinėje šeimų šventėje, kuri 2011 m. sausio 9 d. vyks Prienuose.

-krb-

Kauno arkivyskupijos kunigų ugdymo konferencija

Gruodžio 15 d. dauguma Kauno arkivyskupijoje tarnaujančių kunigų dalyvavo paskutinėje šiais metais konferencijoje, kuri, kaip įprasta, surengta kurijoje. Bendra malda pradėtame susirinkime aptartos sielovados aktualijos, ypač rengiantis Lietuvos vyskupų paskelbtiems 2011-iesiems – Dievo Gailestingumo metams.

Konferencijoje kalbėjęs arkivyskupas Sigitas Tamkevičius atkreipė dėmesį, jog šie Dievo Gailestingumo metai savo prasme siejasi su praėjusiais – Padėkos Dievui už laisvę – metais, nes šiandien ir patiriame skaudžių laisvės padarinių, ir esame reikalingi Dievo Gailestingumo patys ir visa Lietuva. Ganytojas trumpai priminė Gailestingojo Jėzaus atvaizdo atsiradimo istoriją bei Dievo Gailestingumo pamaldumo tradiciją, kilusią 1934 m. Pasak ganytojo, Dievo Gailestingumo metų tikslas – ir kunigams, ir visiems tikintie-

vų muzika“, dainininkė Veronika Povilionienė, Šv. Jonų bažnyčios choristai, Neringa ir „Tele bim bam“ dainininkai, choras „Ažuoliukas“. Renginį vedė aktorius Leonardas Pobedonoscevas.

-lci-

Vaikų dienos centrų perspektyvos

Gruodžio 3 d. Lietuvos Caritas ir Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) pakvietė įvairių sričių ekspertus ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovus į mokslinę praktinę konferenciją „Vaiko ir šeimos orumo išsaugojimas: katalikiškų vaikų dienos centrų veiklos patirtis ir perspektyvos“. VDU Didžiojoje auloje vykusioje konferencijoje dalyvavo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Bendruomenių reikalų skyriaus vedėjas Arūnas Kučikas, jo pavaduotoja Vilė Montrimienė, Kauno miesto savivaldybės Socialinių paslaugų skyriaus vedėjas Socialinių paslaugų skyriaus vedėjas Jūratė Putnienė, Lietuvos socialines paslaugas teikiančių darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkė Angelė Griškevičienė, VDU Socialinių mokslų fakulteto dėstytojai: prof. dr. Nijolė Večkienė, Vida Kanišauskaitė, doc. dr. Sonata Staniulienė, taip pat vaikų dienos centruose dirbantys specialistai. „Pagrindinis konferencijos tikslas buvo apibendrinti programos „Vaiko orumo išsaugojimas“ ir katalikiškų vaikų dienos centrų veiklos patirtį ir rezultatus. Kartu su socialiniais partneriais aptarėme ir ateities perspektyvas“, – sakė Lietuvos Caritas programos „Vaiko orumo išsaugojimas“ koordinatorė Aušra Budėjienė. „Vaiko orumo išsaugojimas“ yra tęstinė Lietuvos Caritas programa, pradėta įgyvendinti 1998 m. Per programos veiklos metus sukaupta daug darbo patirties, atlikti moksliniai tyrimai. Kai kuriuose miestuose programa veikia prie Caritas vaikų dienos centrų ir garantuoja socialinį darbą su tėvais.

-lci-

Festivalis „Sielos“

Lapkričio 27 d. Utenoje vyko šiuolaikinės krikščioniškos muzikos festivalis „Sielos 2010“. Slaptu balsavimu žiūrovai geriausia daina pripažino Vilniuje,

Bernardinų parapijos patalpose repetuojančios grupės „Apaštalai“ kūrinių „Vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“. O „Sielos 2010“ geriausia grupė pripažinta „Juoda – balta“. Šioje repo stiliu muzikuojančioje grupėje iš Jonavos repuoja ir kunigas Kastytis Šulčius. Utenoje festivalis „Sielos“ vyko pirmą kartą. Jo pasveikinti atvyko Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas bei Utenos rajono meras Alvydas Katinas, į Uteną suvažiavo kelios dešimtys šiuolaikinę krikščionišką muziką kuriančių bei atliekančių grupių ir atlikėjų. Jų pasiklausyti – šimtai gerbėjų iš visos Lietuvos. Tai jau 9-asis „Sielų“ festivalis. Praėjusiais metais jis vyko Mažeikiuose, dar anksčiau – Panevėžyje, Marijampolėje, Klaipėdoje, Šiauliuose, Kaune ir kituose miestuose. Iš Utenos „Sielos“ patrauks į kitą Lietuvos regioną. Festivalis rodo, kad krikščioniška muzika gali būti labai įvairi ir labai skirtingais stiliais išreiškiamą. Po lietuvių pasirodymo dalyviai klausėsi ir šėlo su sunkaus roko grupė iš Švedijos „Bob K“. Dievo Apvaizdos bažnyčioje skambėjo ramesnio stiliaus muzika, o Utenos kultūros centre netrūko garso ir judesio. -jd-

Kaune pagerbtas šv. Mikalojus

Gruodžio 5 d. Kaune pagerbtas šv. Mikalojus. Šventę miestiečiams rengė Rotušės aikštės draugija. Šventė pradėta šv. Mišiomis už Kauną ir kauniečius arkikatedroje. Jas aukojo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Pamaldoms pasibaigus ministrantai iš arkikatedros į Rotušę, miestiečių lydimi, iškilmingai atnešė didžiulį XVIII a. šv. Mikalojaus paveikslą. Jį tądien, kaip ir visą Rotušę, jos sales, galėjo aplankyti visi norintieji. Miestiečiams buvo dovanojami šv. Mikalojaus paveikslėliai, užantspauduoti Suolininkų antspaudu. Pasak rengėjų, remiantis istorijos duomenimis, šv. Mikalojus galėtų būti Kauno miesto globėjas – šv. Mikalojus buvo miesto antspauduose, jo vardas rastas Rotušės koklyje, o atvaizdas yra Suolininkų (priesiekusių) knygoje. Be to, viena seniausių – XV a. pab. Kauno bažnyčių taip pat turi šv. Mikalojaus titulą. -kait-

siems giliau išgyventi Dievo Gailestingumo slėpinį, susipažinti su apreiškimo istorija, aplankyti Dievo Gailestingumo šventovę Vilniuje, pagerbti Gailestingą Jėzų atvaizdą. Gailestingą Jėzų atvaizdo kopijos piligriminė kelionė arkivyskupijoje prasidės sausio 16-ąją arkikatedroje bazilikoje, vėliau pagal nustatytą grafiką visus metus lankysis ir kitose arkivyskupijos parapijose. Pirmojoje ateinančių metų kunigų konferencijoje bus pristatyta Dievo Gailestingumo metų minėjimo arkivyskupijoje programa. „Asmeniškai mes, kunigai, Dievo Gailestingumą esame patyrę ir patiriame keturiomis progomis – per Krikštą, Sutaikinimą, Eucharistiją ir kunigystę“, – sakė arkivysk. S. Tamkevičius, ragindamas kunigus šiais metais ypač atsigręžti į save, dažniau naudotis Sutaikinimo sakramento malone, kad perteikiant Dievo Gailestingumo slėpinį jis pirmiausia spindėtų ir kiekviename iš jų. Kunigai paraginti rūpintis derama pagarba Eucharistijai, šv. Mišioms, akcentuotas neskubus, pagarbus, aiškus, laikantis liturginių nuorodų šv. Mišių aukojimas, pasirengimas joms ir dėkojimas jų pabaigoje.

Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas supažindino kunigus su 2011 m. parapijų vizitacijų planu, susiedamas tai su platesniu Bažnyčios sielovadiniu kontekstu – Dievo Gailestingumo metais, 2013 metais Kaune numatomomis rengti Lietuvos jaunimo dienomis bei Sinodo nutarimų įgyvendinimu parapijose 2011-aisiais. Ganytojas padėkojo kunigams už jau nuveiktus darbus, ypač atnaujinant bažnyčių liturgines erdves, ragino tai daryti nelaukiant vizitacijų ar kitų progų, atsižvelgiant į parapijos galimybes. Prieš numatomas darbinės vizitacijas kunigai pakviesti naudotis parengtais klausimynais, pabrėžta, kad „parapijos vizitacija – ne tik žvilgsnis į praeitį klebono pateikiamoje 5 metų veiklos ataskaitoje, bet ir bendras žvilgsnis į ateitį“. Lankant Kauno miesto ir dekanatų centrų bažnyčias numatomi susitikimai, kuriuose, drauge su arkivyskupijos institucijų atstovais, bus bendraujama su įvairias tarnystes parapijose atliekančiais žmonėmis, parapijų tarybomis. Arkivyskupijos institucijos, rengiančios trejų metų veiklos perspektyvinį planą, jame taip pat numatys pagalbą parapijų klebonams konkrečioje sielovados srityje.

Be kitų aptartų einamųjų klausimų kunigai informuoti ir pakviesti dalyvauti su savo bendruomenių tikinčiaisiais 2011 m. sausio 10 d. Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje LVK drauge su Maskvos patriarchytu rengiamoje konferencijoje apie iššūkius šeimai. Renginyje dalyvaus ir pranešimą skaitys svečias iš Maskvos, Ortodoksų Bažnyčios užsienio ryšių skyriaus pirmininkas metropolitas Hilarijonas.

Konferencija užbaigta kunigų agape kurijoje. Joje dalytasi kalėdaičiais, dvasininkai linkėjo vieni kitiems džiaugsmingos Jėzų Gimimo šventės.

-kait-

Vilniaus kunigų seminarijos naujienos

Vakaras Aušros Vartų Gailestingumo Motinos Globos atlaiduose

Lapkričio 16 d. Vilniaus, Kauno bei Telšių seminarijų auklėtiniai susibūrė bendrai maldai Aušros Vartų Gailestingumo Motinos Globos atlaiduose. Seminaristai kiekvienais metais atvyksta prie Švč. Mergelės Marijos prašyti jos globos pašaukimo kelyje. Šių metų atlaidų tema „Marija – Dievo ir žmonių tarnaitė“ skatino seminaristus sekti Marijos – visų Motinos, Globėjos ir Mokytojos pavyzdžiu. Vakaras prasidėjo paralelinių kursų klierikų iš visų trijų

seminarijų susitikimais. Pabendrauta, pasidalyta patirtimi bei išpūdžiais iš seminarijų gyvenimo. Po to adoruotas Švč. Sakramentas Šv. Teresės bažnyčios kriptoje. Giedojo ir mąstymus parengė Telšių kunigų seminarijos klierikai. Vėliau Aušros Vartų koplyčioje prie Dievo Motinos paveikslo Vilniaus kunigų seminarijos klierikai vadovavo rožinio maldai. Po šių pamaldų drauge su kitais maldininkais Šv. Teresės bažnyčioje švęsta Eucharistija. Šv. Mišias aukojo Kauno kunigų seminarijos prefektas kun. Kęstutis Genys, kartu meldėsi kitų seminarijų vadovai bei dėstytojai. Pamokslą seminaristams pasakė Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. Stasys Kazėnas SJ. Liturgijai patarnavo Kauno seminarijos auklėtiniai, o giedojo Vilniaus jėzuitų gimnazijos choras. Po šv. Mišių Šv. Teresės parapijos klebonas mons. Jan Kasukievič pakvietė seminaristus pratęsti bendrystės vakarą prie vaišių stalo.

Lino Giedrimo medžio drožinių ir pastelijų paroda

Lapkričio 29 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje buvo atidaryta Lino Giedrimo medžio drožinių ir pastelijų paroda. Joje dalyvavo parodos autorius, jo šeimos nariai, draugai, seminaristai bei į parodos atidarymą atvykę svečiai. Visus pasveikino parodos organizatorė, seminarijos bibliotekininkė Irena Aleksandravičienė, seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas. Autoriaus darbų tematiką pristačiusi jo motina Salvinija Giedrimienė padėkojo už galimybę surengti parodą seminarijoje. Parodos autorių Liną Giedrimą ir jo kūrinius pristatė menotyrininkė Lijana Natalevičienė: „Žiūrint į šiuos šiltus ir tikru jausmu dvelkiančius kūrinius, nejučia galime prisiminti poeto Marcelijaus Martinaičio žodžius, kad lietuvių menininkų siekis plėtoti religinę tematiką natūraliai kyla iš jų pasaulėjautos. Dailininkas sukūrė savo pasaulį, kuriame egzistuoja tai, kas jam artima, kas jaudina patį autorių. Kiekviename kūrinyje Linas Giedrimas perteikia savąją šventenybės sampratą.“ Parodos autorius Linas yra gimęs 1971 m. žinomų menininkų – tekstilinkės Salvinijos ir tapytojo Andriaus Giedrimų – šeimoje. Jis mokėsi M. K. Čiurlionio meno mokykloje, studijavo tapybą Vilniaus dailės akademijoje. Surengė ne vieną savo darbų parodą. Seminarijoje pristatoma Lino kūryba yra religinės tematikos, jai netrūksta jausmingumo ir spalvingumo. Spalvoti medžio drožiniai yra originali, Lietuvoje neplėtojama kūrybos sritis. Autoriaus darbuose atsispindi asmeninė santykio su Dievu, žmonėmis ir pasauliu tikrovė.

Įvilktuvės

Gruodžio 8 diena seminarijoje – ypatinga šventė. Kiekvienais metais, švenčiant Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilme, trečiojo kurso alumnai yra įvelkami į kunigiškąjį rūbą – sutaną ir viešai pareiškia norą tapti kandidatais į diakonus bei kunigus ir užmegzti dar gilesnį santykį su Jėzumi Kristumi – Aukščiausiuoju ir Amžinuoju Kunigu. Sutana, šis ilgas, juodos spalvos drabužis, liudija, kad asmuo yra Jėzaus Kristaus pašauktas ir išrinktas; taip pat žymi sąmoningą buvimą su Kristumi. Šiais metais per iškilmingas šv. Mišias, kurioms vadovavo ir pamokslą pasakė vyskupas Juozas Tunaitis, kunigišku drabužiu apsivilko ir kandidatais į diakonus bei kunigus tapo seminaristai Valentin Dulko ir Daniel Narkun. Šv. Mišiose dalyvavo įvelkamųjų tėvai, giminės, draugai, taip pat seminarijos dėstytojai, įvelkamųjų pakviesti kunigai svečiai ir seminarijos darbuotojai. Po įvilktuvių apeigos vyskupas Juozas Tunaitis palaimino klierikus ir priėmė juos kandidatais į diakonatą ir kunigystę. Po šv. Mišių visiems susirinkus prie pietų stalo, įvilktuosius pasveikino seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas, parengiamojo kurso broliai, kunigai, šeimų nariai ir draugai.

„Alfa“ kursas

Gruodžio 9 d. Gerojo Ganytojo parapijoje Kaune įvyko „Alfa“ kurso baigiamasis šventinis vakaras. Šį kursą parapijoje inicijavo Kauno I dekanato šeimos centras kartu su parapijos klebonu kun. teol. lic. Jonu Stankevičiumi. Vienuolika savaičių apie 30 kurso dalyvių ketvirtadieniais rinkdavosi parapijos katechezės salėje. Mokymus vedė „Alfa“ kurso koordinatore Lina Šalučkienė. Susitikimų metu dalyviai žiūrėdavo filmą – mokymą viena ar kita esmine krikščionybės tema, po to grupelėse jį aptardavo, vaišindavosi sušneštinėmis vaišėmis. Kiekvienas susitikimas turėdavo aktualią temą, pvz., „Kas yra Jėzus? Kaip Dievas mus veda? Ką daro Šventoji Dvasia? Kaip galiu pasipriešinti blogiui?“ ir kt.

Kurso viduryje Kauno arkivyskupijos šeimos centre vyko savaitgalis „Alfa“ kurso dalyviams iš Šv. Antano Paduviečio, Gerojo Ganytojo ir Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijų. Paskaitą apie Šventąją Dvasią ir jos veikimą skaitė VDU Katalikų teologijos fakulteto dėstytojas teol. lic. Valdas Mackela. „Gyvųjų akmenų“ ir „Dievo armijos“ bendruomenių nariai pasidalijo savo patirtimi, kaip Šventoji Dvasia jų gyvenime viską pakeitė iš esmės. Vyko šlovinimas ir užtarimo malda. Šv. Mišioms vadovavo Kauno I dekanato vicedekanas teol. lic. kun. Evaldas Vitulskis.

Gerojo Ganytojo parapijoje „Alfa“ kurso šventinis vakaras prasidėjo šlovinimo giesmėmis. Po to Šančių parapijos diakonas Gytis Stumbras vedė mokymą tema: „Krikščionybė: kokia ji?“ Kurso dalyviai pasidalijo savo jausmais ir išgyvenimais, patirtais mokymų metu. Šeimos centro vadovė Jūratė Lenkuvienė padėkojo kurso koordinatori Linai už dovanotą parapijai laiką, šiltą bendravimą, padrašinančius žodžius. Klebonas paragino visus įsitraukti į parapijos bendruomenės gyvenimą: būti ne pasyviais stebėtojais, bet aktyviais Bažnyčios nariais. Prie vaišių stalo iki vėlumos vyko diskusijos ir bendravimas.

-pšci-

Keliais žodžiais

Ukmergė. Lapkričio 25 d. Ukmergės Antano Smetonos gimnazistams tikybos pamokos prasidėjo netradiciškai. Nuo pat pirmos pamokos pamokas vedė svečiai iš Kauno arkivyskupijos Jaunimo centro Emilis Vasiliauskas ir Jono Pauliaus II piligrimų centro vadovas Mantas Kuraitis. Svečiai mokė gimnazistus, kaip atpažinti mums skirtas Dievo dovanas. Į pamokas pasiprašė mokyklos direktorius Adolfas Girdžiūnas, abi pavaduotojos ir keletas mokytojų. Liko sužavėti ne tik gimnazistai, bet ir mokytojai. -pi-

Birštonas. Lapkričio 28 d. Birštono sakraliniame muziejuje atidaryta XI religinio meno paroda „Gloria Deo“. Parodoje eksponuojami 63 dailininkų darbai – pusanthro šimto vaizduojamojo ir taidomojo meno kūrinių. Parodoje daug angelų, nemažai paveikslų Šventojo Rašto temomis, kai kurie darbai byloja apie vidinius sielos virpesius ir dvasinius, o gal ir fizinius skausmus, nemaža dalis dailininkų nukelia žiūrovą į sakralių pastatų, t. y. bažnyčių, prieigas. Parodos dalyvius pasveikino Birštono savivaldybės vicemeras Juozas Aleksandravičius, dekanas mons. J. Dalinevičius. Meninę programą atliko Birštono bažnyčios sakralinis ansamblis. -rz-

Klaipėda. Gruodžio 4 d. gausiai susirinkta į Klaipėdos etnokultūros centre surengtą katalikų liaudiškosios tradicijos populiarinimo, gaivinimo renginį „Tradiciiniai giedojimai: vyskupo Motiejaus Valančiaus laikų giesmės“. Centro direktorė Nijolė Sliužinskienė, su džiaugsmu sveikindama renginio dalyvius, pristatė vakaro svečius: Palangos kultūros centro folkloro centro ansamblį „Mėguva“, vadovaujamą Z. Baniulaitytės ir D. Šeduikienės, bei Klaipėdos universiteto doktorantą kunigą Saulių Stumbra, tiriantį katalikų liaudiškojo pamaldumo praktikų edukacinius veiksmus. Renginio vedėjas kun. Saulius Stumbra apžvelgė vysk. M. Valančiaus laikų giesmes, supažindindamas su katalikų giesmynų lietuvių kalba istorija. Folkloro ansamblis „Mėguva“ giedojo adventines

Susikaupimo diena

Adventą – šį susikaupimo ir laukimo laikotarpį – seminaristai pradėjo susikaupimo diena, kuriai vadovavo kun. Gediminas Kijauskas SJ, 35 metus dirbęs Klivlendo Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovėje. Susikaupimo dienos vadovas akcentavo, jog neužtenka žinoti, kad Jėzus atėjo į mūsų pasaulį prieš du tūkstančius metų: jis ateina pas mus įvairiose gyvenime situacijose dabar. Kun. Gediminas seminaristams kalbėjo apie tai, ką reiškia susitikimas su Viešpačiu ir kodėl turime išgyventi nuolatinį Jėzaus gimimą mumyse. Remdamasis ištrauka iš Jono evangelijos (1, 14), susikaupimo dienos vedėjas sakė, kad Dievo pastatyta palapinė nėra tik gražus pasakymas, tai realus susitikimas su juo. Mums reikia susitikti su Jėzumi ir jo atneštą dvasią šiuolaikiniame pasaulyje perteikti kitiems. Visą susikaupimo dieną seminaristai turėjo galimybę asmeniškai pabendrauti su kun. Gediminu ir švęsti susitaikinimo pamaldas. Vakare visi dalyvavo šv. Mišiose, kurioms vadovavo susikaupimo dienos vedėjas, o po jų vyko Švenčiausiojo Sakramento adoracija.

-vsi-

Paminėtos kun. Broniaus Laurinavičiaus mirties metinės

Gruodžio 4 d. Vilniaus Šv. apašt. Pilypo ir Jokūbo bažnyčioje paminėtos kun. Broniaus Laurinavičiaus mirties metinės. Eucharistijos šventimui vadovavo Vilniaus arkivyskupijos vyskupas emeritas Juozas Tunaitis. Homilijoje vyskupas prisiminė kun. Bronių Laurinavičių kaip ryžtingą, drąsų, tiesų ir darbštų dvasininką. Kur dirbo šis uolus kunigas, ten gyvuodavo veikli bendruomenė, visada atsirasdavo patarnautojų, jaunimo, būdavo puoselėjama blaivybė. Ypač kun. Bronius Laurinavičius gynė žmogaus teises, kurios sovietmečiu buvo labai varžomos. Bene didžiausias kunigo darbas – sovietmečiu pastatyta Švenčionėlių bažnyčia. Dvasininkas ne tik pastatė statinį, bet ir subūrė žmonių bendruomenę, nebijodamas sovietmečio valdininkų priekaištų, persekiojimų, tardymų ir net mirties. Šio kunigo gyvenimo istorija – uolaus apaštalavimo pavyzdys ne tik kunigams, bet ir pasauliečiams, ypač jauniems žmonėms, kurie norėtų pasipriešinti neteisingumui, prievartai ir blogiui. Krikščionybė – tvirtųjų religija, nes reikia tvirtos valios gyventi taip, kaip Kristus moko, priimti jo įsakymus, kuriuos sunku įvykdyti. Be to, pasaulio dvasia visada priešiška Evangelijos skelbimui. Krikščioniškame kelyje visada reikės atsižadėjimo, aukos ir kančios. Kun. Broniaus žūties vietoje pastatytas paminklas bus ne tik dvasininko gyvenimo ir veiklos pagerbimas, bet ir bylos apie kančios ir pasiaukojimo slėpinį, laisvės kainą.

Po Eucharistijos šventimo pamaldų dalyviai atvyko į Kalvarijų ir Žalgirio gatvių sankryžą, kur 1983 m. lapkričio 24 d. pastumtas po sunkvežimio ratais žuvo žmogaus teisių gynėjas ir uolus Evangelijos skelbėjas kun. Bronius Laurinavičius. Netoli sankryžos esančiame skverelyje pastatytas paminklas vaizduoja Kristų, nešantį kryžių. Paminklo architektas – Povilas Jansonas, skulptorius – Lietuvos nacionalinės premijos laureatas skulptorius ir dailininkas Antanas Kmieliauskas, asmeniškai pažinojęs uolų dvasininką, paminklo pastatymo iniciatorė ir tam reikalui įsteigto fondo atsakingoji – Julija Ambrasienė. Prie paminklo prisiminimais apie kunigą Bronių dalijosi ir apie laikmečio aktualijas bei valdininkų trukdymus statant šį atminimo ženklą kalbėjo, padėką geros valios žmonėms išreiškė kun. Algimantas Keina, mons. Alfonsas Svarinskas, Seimo narys Petras Gražulis, Julija Ambrasienė ir kt. Akmuo paminklui buvo rastas Vilniuje, Ukmergės gatvėje dirbant namų statybos darbus. Paminklą pašventino vyskupas Juozas Tunaitis. -ksb-

Paskaita apie Lietuvos bažnyčių altorius

Lapkričio 24 d. Kauno miesto muziejuje paskaitą „Lietuvos altorių architektūros ir dekoro pirmavaizdžiai“ skaitė menotyrininkė prof. dr. Aleksandra Aleksandravičiūtė. Pasak jos, nustatyti Lietuvos bažnyčių altorių pirmavaizdį labai sunku – galime tik įsivaizduoti, kaip atrodė pirmieji mūsų altoriai, nes jų neišliko.

Altorių puošimo tradicija į Lietuvą atkeliavo susiformavusi – perimta kartu su krikščionybe. Prelegentė, rodydama Šv. Valentino bažnytėlės Vokietijoje netoli nuo Mozelio du altorius – Švč. Mergelės Marijos (1480 m.) ir Šv. Jono (1500 m.), – sakė, jog taip galėjo atrodyti ir to paties laikotarpio Vilniaus Šv. Onos šventovės altoriai. „Taip visoje Europoje atrodė gotikiniai altoriai, be abejo, ir Lietuvoje. Jų centre būdavo Švč. Mergelė Marija su Kūdikėliu. Toks altorius – tarsi mažas teatras. Jo skydai liūdnomis šventėmis būdavo suskliaudžiami, linksmomis – atskliaudžiami“, – aiškino prof. dr. A. Aleksandravičiūtė.

Menotyrininkė, apžvelgusi Tridento Susirinkimo nutarimus dėl altorių puošybos, priminė vadinamųjų tridentinių altorių prasmes. Naujovė XVII a. altorių struktūroje – pagrindinėje plokštumoje pradėtas vaizduoti Kristaus nukryžiuojimas, Švč. Mergelės Marijos vainikavimas arba šv. Mykolas. Kodėl pastarasis? Prelegentė priminė, jog jis tuomet su islamiškuoju pasauliu kovojusios Bažnyčios gynėjas, kaip ir Švč. Mergelė Marija, – kovota ir nugalėta su jos vardu lūpose. Dievo Motinos kultas ypač sustiprėjo po pergalės su turkais prie Belgrado. Altoriuose dažniausiai vaizduotas stebuklingasis jos Ėmimas į dangų.

Kalbėdama apie triumfuojančios Bažnyčios simbolį – altorių kolonas, prelegentė rodė du Freisingo katedros (1625 m.) ir Jėzuitų bažnyčios Landshute (1663 m.) spiralinės formos kolonų altorius – „užuomina į Saliamono šventyklą“. Jie turėję įtakos ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) altoriams. Norėdama teiginių pagrįsti prof. dr. A. Aleksandravičiūtė rodė Balbieriškio, Veliuonos bažnyčių ir Kauno arkikatedros bazilikos altorių vaizdus, atkreipdama dėmesį, jog altorių kolonos kartais ne spiralinės, o apvytos vynuogienojais. Tai rodo, jog jos darytos XVII a. Vynuogienojais – išrinktosios tautos – Izraelio, taip pat Kristaus simbolis. Prelegentė, pateikdama kitos Vokietijos bažnyčios – Mondsee – Švč. Marijos Vainikavimo altoriaus (1626 m.) iliustraciją, teigė, jog toks tamsių altorių, kai pro tamsą išnyra „auksinės“ šventųjų skulptūros, tipas buvo paplitęs LDK. Tai liudija bažnytinės knygos.

XVIII a. keičiasi altorių meninės raiškos intonacijos. Tuo laiku bažnyčiose svarbus tampa muzikalumas. Pasak prelegentės, bažnyčios banguotose architektūrinėse formose tarsi skamba muzika – nuo altorių link vargonų. Tai simbolizuoja Šventosios Dvasios dvelksmą. Glorifikacijos idėją stiprina angelaičių skulptūros, altorių ažūriškumas bei juos skrodžianti, pro šonines angas virš altoriaus patenkanti šviesa. Visa bažnyčia paverčiama stebuklo erdve, bylojančia apie trapią ribą tarp šio ir ano pasaulio. Kaip visa erdvė virsta stebuklo teatru, iliustravo prelegentės rodyti Weltenburgo, Rohro Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bei Tytuvėnų Švč. Mergelės Marijos Angelų Karalienės bažnyčių erdvių vaizdai.

Prof. dr. A. Aleksandravičiūtė sakė, jog, XVIII a. viduryje įsivyraviant Apšvietos amžiaus – racionalaus proto, dalykiško mąstymo – idėjoms, keičiasi ir altoriai – „džiaugsmas ima trauktis į šoną“: altoriaus stebuklą – Švč. Mergelę

giesmes, „bernelius“, kalėdojimo dainas, gražiais senelių prisiminimais dalijosi apie advento tradicijas. -kss-

Kaunas. Gruodžio 5 d. Šv. Antano Paduviečio parapijoje po pamaldų surengtoje advento popietėje 50-ties metų jubiliejaus proga buvo pasveikintas kun. Vitas Kaknevičius. Poezijos eilėmis popietę pradėjo klierikas Nerijus Pipiras. Parapijos vikaras kun. Vitas Kaknevičius uždegė advento žvakę, o patarnautojas Julius padovanojo nuostabią muzikinį kūrinių. Jubiliatą sveikino Nepriklausomų rašytojų sąjungos nariai ir vadovai. Kun. V. Kaknevičius, klierikas N. Pipiras paskaitė savo kūrybos eilėraščių. -pi-

Bagotoji. Gruodžio 8 d. Bagotosios pagrindinėje mokykloje surengtas seminaras „Efektyvus bendravimas su vaiku: geresnių santykių link“. Seminaro lektorės dr. Kristina Žardeckaitė-Matulaitienė (VDU Bendrosios psichologijos katedros lektorė) ir Jolita Jonynienė (VDU Teorinės psichologijos katedros doktorantė) kalbėjo apie tai, jog tarpasmeninio bendravimo veiksmingumo gerinimas yra būtinas siekiant palaikyti gerus santykius tiek šeimoje, tiek darbinėje aplinkoje. Dažniausių vaiko elgesio problemų, bendravimo ypatybių bei sunkumų pažinimas gali padėti garantuoti su vaiku dirbančių specialistų darbo kokybę bei pasitenkinimą savo darbu. Seminarą organizavo Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos vaikų teisių apsaugos skyrius, Vilkaviškio vyskupijos šeimos centras ir Bagotosios Šv. Antano Paduviečio parapija. Seminarą rėmė privatus Vokietijos fondas, kuris skyrė finansinę paramą Vilkaviškio vyskupijos šeimos centro rašytam projektui „Dialogo tarp kartų skatinimas“. Tai jau antrasis projekto seminaras. Pirmasis vyko Igliaukoje ir buvo skirtas dešimtos klasės mokiniams, jų tėvams ir mokytojams. -pi-

Jonava. Gruodžio 8 d. Jonavos Šv. apašt. Jokūbo parapijos Caritas prisidėjo prie visuotinės „Alkio dienos“ akcijos ir vaišino karšta sriuba stokojančius maisto. Drauge su parapijos vikaru

kun. Gintaru Blužu OFS buvo aplankyti ir pavalgydinti sąvartyno gyventojai, taip pat Jonavos nakvynės namuose apsisotę varguoliai. Iš viso šilta sriuba pamaitinta 60 žmonių. Nemokamai sriubą išvirtti sutiko kavinė „Ūžesys“. -pi-

Jonava. Gruodžio 10–12 d. Jonavos Šv. apašt. Jokūbo ir Šv. apašt. Jono parapijų tikintiesiems vikaro kun. Gintaro Blužo OFS rūpesčiu buvo surengtos advento rekolekcijos. Gruodžio 10 d., penktadienį, kartu su Katalikų evangelizacijos centro komanda Jonavos Šv. apašt. Jokūbo bažnyčioje vyko vidinio išgydymo pamaldos. Šeštadienį, po vakaro šv. Mišių, Jonavos kultūros centro Meno galerijoje surengtame adventiniame šlovinimo vakare svečiavosi Arūnas Raudonius, Aleksas Mažonas ir Aida Maskvytytė. Susirinkusieji klausėsi muzikinio-vaidybinio Arūno Raudonio liudijimo apie Jėzaus atėjimą į jo gyvenimą. Sekmadienį šv. Mišių metu susirinkusiems tikintiesiems pamokslavo kun. Paulius Vaineikis OFM iš Pakutuvėnų. „Nulyginkite puikybės kalvas ir užpilkite savęs nuvertinimo žemumas“, – ragino pamokslininkas, kviesdamas atsigręžti į Kristų ir atsisakyti kitų teisimo dvasios. -pi-

Birštonas. Gruodžio 10–12 d., kaip kiekvienais metais, Kauno arkivyskupijos dekanatų šeimos centrų savanoriai ir darbuotojai rinkosi į advento rekolekcijas Birštone. Bendrauta su Dievo Motinos šeimų bendruomenės poromis iš Vilniaus. R. Bačkio šeima pristatė Dievo Motinos šeimų bendruomenės grupelę, kurioje patys dalyvauja. Kiekvieną grupelę sudaro 4–7 Bažnyčioje situokios poros ir dvasinis palydovas kunigas. Kasmet grupelė renka vieną atsakingą porą, kuri metus koordinuoja jos veiklą. Bendras visų pasidalijimas leidžia rasti tinkamų žodžių ar temų tarpusavio pokalbiams, atsakymus į rūpimus dvasinio gyvenimo klausimus. Rekolekcijose kalbėjęs kunigas V. Labašauskas išskėlė maldos reikšmę, apibūdino dvasinį aklumą. Visi drauge šventė šv. Mišias Birštono Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje. -pi-

Mariją supa nedidelės skulptūrėlės, o šviesa plūsta tik pro angą virš altoriaus ir pan. Itin pamėgtos detalės – rokailiai (kriauklės), žemiškumo ir dangiškumo sąsajos, vaisiaus įvaizdžiai, ir akanto lapai – amžinybės, mirusiųjų pagerbimo simbolis.

-jkk-

Mirė kunigas jubilatas Liudas Serapinas (1923–2010)

Gruodžio 7 d., eidamas 88-uosius metus, Palangoje automobilio partrenktas mirė kunigas jubilatas Liudas Serapinas. Kun. L. Serapinas gimė 1923 m. birželio 8 d. Babrungėnų kaime, Platelių parapijoje, Plungės rajone. Pirmieji mokslo žingsniai – Babrungėnų, vėliau Didvyčių pradžios mokyklose. 1934 m. mokėsi Plungės ir Telšių gimnazijose, vėliau studijavo Telšių mokytojų seminarijoje. 1942–1944 m. vėl mokosi Plungės gimnazijoje. 1944 m. įstojo į Telšių kunigų seminariją, o 1946 m. ją uždarius, studijas tęsė Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje. 1948 m. balandžio 25 d. vyskupo K. Paltaroko išventintas kunigu.

1948–1950 m. darbavosi Skuodo Švč. Trejybės parapijos vikaru, 1950–1958 m. – Skuodo Švč. Trejybės parapijos klebonu, 1958–1976 m. – Luokės Visų Šventųjų parapijos klebonu, 1976–1983 m. – Kaltinėnų Šv. Jono Krikštytojo parapijos administratoriumi, 1983–2002 m. – Priekulės Šv. Antano Paduviečio parapijos klebonu; 2002–2010 m. – Palangos Švč. M. Marijos Ėmimo į Dangų parapijos rezidentu.

Kunigas Liudas Serapinas pasižymėjo kuklumu, kantrumu, nuoširdumu, artimo meile. Visur dirbo pasiaukodamas jam pavestų tikinčiųjų dvasinei gerovei.

Gruodžio 9 d. kunigo jubilato Liudo Serapino žemiškieji palaikai buvo pašarvoti Palangos Švč. M. Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčioje. Gruodžio 11 d. laidotuvių šv. Mišias koncelebravo daugiau nei 30 kunigų, vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Laidotuvėse dalyvavo Telšių kunigų seminarijos klierikai ir vadovai, Telšių vyskupijos licėjaus auklėtiniai ir gausus būrys tikinčiųjų. Laidotuvių šv. Mišias tiesiogiai transliavo Marijos radijas. Mišiose giedojo Palangos parapijos choras.

Per pamokslą Telšių ganytojas, primindamas garbiojo velionio gyvenimo kelią bei jo kunigiškąją tarnystę, sakė, jog savo uolumu ir ištikimybe L. Serapinas buvo kunigas pagal Kristaus širdį. Tokių kunigų visada Bažnyčioje reikėjo, reikia ir reikės. Vyskupas kvietė melsti pašaukimų į kunigystę.

Po šv. Mišių garbiojo velionio palaikai buvo apnešti apie Palangos bažnyčią, kurios šventoriuje jis ir buvo palaidotas. Prie kapo atsisveikinimo žodį tarė daug metų jį pažinojęs ir kurį laiką kartu su juo dirbęs Palangoje Šilalės klebonas ir dekanato dekanas kan. Algis Genutis. Laidotuvių dalyviams padėjo Palangos klebonas ir dekanato dekanas kun. Marius Venskus.

-ksab-

KALĖDŲ OKTAVA

Marija Dievo Gimdytoja
Sk 6, 22–27; Gal 4, 4–7; Lk 2, 16–21

Liturginės šventės sugrupuojamos atskleidžiant jų tarpusavio ryšį ir giliają prasmę. Po Šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus iškilmės švenčiame pirmuosius Romos Bažnyčios kankinius. Po Šventojo Kryžiaus išaukštinimo šventės minime Sopulingosios Dievo Motinos šventę. Pirmąją Naujųjų Metų dieną švenčiama Marijos Dievo Gimdytojos iškilmė taip pat geriau suprantama kaip baigiamoji Kalėdų oktavos šventė. Per visas aštuonias Kalėdų oktavos dienas skaitiniai ir maldos ragina apmąstyti Viešpaties Gimimo įvykį. Oktava baigiasi Marijos Dievo Gimdytojos iškilme. Kalėdos yra dieviškosios iniciatyvos šventė: Tėvas sukūrė pasaulį, buvo jo atmetas ir su meile ruošė žmoniją savo Sūnaus atėjimui. Įsikūnydamas Dievas nužengia į savo kūriniją, žemė sujungiamą su Dangumi. Kalėdų oktavai baigiantis švenčiame mūsų atsaką į Dievo parodytą meilę. Mes išgirdome dieviškąjį pašaukimą ir ištardami „taip“ galime leisti Žodžiui tapti kūnu mūsų širdyse. Švenčiame savo likimą – susivienijimą su Viešpačiu amžiams. Kaip galėtume geriau tai atšvęsti, jei ne atmindami tobulą mokinystės pavyzdį, „labiausiai palaimintą iš visų“ Mergelę Mariją?!

Žvelgiant į Mariją, kuri buvo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės, gali kilti mintis, kad ji priklauso visiškai kitokiai žmonių kategorijai negu mes. Tačiau, nors ji ir yra labiausiai išaukštinta iš visų kūrinijų, jos likimas – tai kiekvieno žmogaus likimo pažadas. Šia mintimi žvelkime į Marijos Dievo Gimdytojos šventę. Marija tapo Dievo Gimdytoja paties Dievo pasirinkimu. Dievas ir mus išsirinko Kristuje, „kad būtume šventi ir nesutepti jo akivaizdoje“ (*Ef 1, 4*). Marija Betliejuje pagimdė Sūnų, o mes esame pašaukti ugdyti savyje ir kituose Kristaus bruožus, kad drauge su šventuoju Pauliumi galėtume sakyti: „Mano vaikeliai, kuriuos aš ir vėl su skausmu gimdau, kol jumyse išryškės Kristaus atvaizdas“ (*Gal 4, 19*). Priimdami Dievo veikimą savo širdyje, kaskart vis aiškiau patiriame, kad jis pirmasis mus pamilo. Tikėjimo liudijimu gimdome tuos, kurie niekuomet nepažino Jėzaus. Su gyvenimo bendrakeleiviais dalijamės tuo, kas mums vertingiausia. Dievas visą gyvenimą ugde Mariją. Tai, kad ji pagimdė Išganytoją, yra tik vienas jos gyvenimo etapas. Jos žemiškoji piligrimystė pasibaigė ėmimu į dangų. Dalyvavimas Dievo Gimdytojos užduotyje yra kiekvieno krikščionio kelio dalis.

Antrajame skaitinyje šventasis Paulius aiškina galatams išganyto istoriją „atėjus laiko pilnatvei“. Ši frazė

labai talpi. Joje glūdi ištisi klodai: sandora su Abraomu, išėjimas iš Egipto, Sinajaus sandora, ilga pranašų eilė, parengianti Dievo Žodžiui kelią. Kartą po kartos tikintieji laukė to, kurį evangelistas Lukas vadino „Izraelio paguoda“. Dievas Tėvas rengia pasaulį priimti jo Sūnų, suausdamas nesuskaitomų Senojo Testamento teisųjų ir nusidėjėlių gyvenimus į savo tautos istoriją. Atėjus laiko pilnatvei tas parengimo darbas buvo baigtas, ir pasauliui gimė Kristus.

Tai nuostabios Dievo meilės istorija. Daugelis esame girdėję ją ne kartą, todėl nebeįstengiame jos priimti vaikiškai atvira širdimi. Tai pasakojimas apie Kūrėją, kuris, nors būdamas atmetas savo kūrinijų, nepaliauja jais rūpinęsis. Melskimės, kad Dievo malonė padėtų mums naujai išgirsti šiuos įvykius. Evangelistas Lukas du kartus pabrėžia, jog Marija dėmėjosi ir svarstė šiuos slėpiningus dalykus savo širdyje: po piemenų pagarbino ir radus Jėzų šventykloje tarp išminčių. Svarstydama apie nuostabų Dievo veikimą savo tautos istorijoje, Marija visa širdimi susivienijo su Dievo valia.

Naujųjų Metų diena – linkėjimų ir pažadų laikas. Kalėdas šventėme kaip pirma mus pamilusio Dievo dovaną, o šiandien švenčiame mūsų atliepą. Šiandien galime padaryti praktišką pasiryžimą, kuriuo sektume Marijos pavyzdžiu. Ryžkimės labiau gyventi Dievo žodžiu. Šventasis Raštas tebūna mūsų gyvenimo dalis. Marijos pavyzdžiu galime apmąstyti savo gyvenimo kelionę išganyto istorijos šviesoje. Įdėmiai apmąstydami Dievo žodį, kiekvienas asmeniškai išgirsime paraginimus bei užduotis didžiajame išganyto plane.

Evangelijos skaitinyje dar kartą skelbiama Kalėdų žinia. Šį kartą skaitinys kiek ilgesnis: praslinkus aštuonioms dienoms po gimimo, berniukui duotas Jėzaus vardas. Jėzus priklauso savo tautai ne tik kilme, gimimu iš Mergelės Marijos. Jis priimamas į Dievo tautą skausmingu apipjaustymo ženklu. Tai jo kančios pradžia ir drauge išankstinė pranašystė. Išganytojo vardas krauju įrašomas jo kūne.

Jėzaus vardu nusakoma jo gyvenimo misija. Šis vardas nėra skirtas tik jam pačiam, jis kviečia ir ragina juo sekti. Kas nori, gali savintis šį vardą ir vykdyti jo programą. Per krikštą dalyvaujame Jėzaus išganyto slėpinyje: kunigas, ištardamas krikšto vardą, kryžiumi paženkлина kaktą, burną ir krūtinę. Šventasis Paulius romiečiams rašo: „Argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuse, esame pakrikštyti jo mirtyje.“ Jėzaus vardu išaukštinama ne mirtis, o gyvenimas. Jėzaus vardu džiugiai ir viltingai pradedame Naujuosius Metus.

DIEVO IEŠKOTOJAI

Viešpaties Apsireiškimas (Trys Karaliai)
Iz 60, 1–6; Ef 3, 2–3a. 5–6; Mt 2, 1–12

Ištisos kartos laukė Mesijo, studijavo Raštą, tačiau neatpažino, kai jis atėjo. Žydai buvo susidarę įvaizdį, koks turi būti Mesijas. Ankstyvosios Bažnyčios istorijoje taip pat netrūko išbandymų ir prieštarų suvokiant Jėzaus misiją. Turime atsiminti, kad pirmieji krikščionys buvo žydai, kurie lankė šventyklą ar sinagogą, taip pat šventė Eucharistiją. Ilgainiui Bažnyčia susidūrė su didžiuliu iššūkiu: buvo akivaizdu, jog Dievas apdovanojo Šventąją Dvasia taip pat pagonis. Iš žydų kilę tikintieji reikė nepasitenkinimą ir norėjo, kad pagonys būtų apipjaustyti ir laikytųsi žydų papročių. Ši priešara išspręsta pirmajame Jeruzalės susirinkime. Iš žydų kilusiems krikščionims buvo sunku priimti tai, kad kiti gali sekėti Kristumi nesilaikydami žydiškosios tradicijos.

Viešpaties Apsireiškimo šventė leidžia įveikti kilmės priešarą: išganymas dovanojamas visų tautų bei rasų žmonėms. Išminčiai iš Rytų šalies keliauja vedami žvaigždės ir ieškodami Žydų karaliaus. Reikšminga tai, kad jie nėra žydai. Atėjus laiko pilnatvei, išrinktojoje tautoje gimė įsikūnijęs Dievo Žodis. Kristaus gimimas buvo apreiškimas pagonims, kurie atėjo įteikti jam dovanų. Dievo Sūnus gimė visam pasauliui, o ne tik išrinktiesiems. Išganyimo puota parengta visiems. Kai kuriose krikščionių tradicijose Viešpaties Apsireiškimo – Epifanijos iškilmė švenčiama net iškilmingiau už Kalėdas. Ši šventė apgaubta paslaptimi. Dienai tolydžio ilgėjant, simboliškai švenčiame šviesos pergalę. Mūsų tikėjime šviesos pergalė reiškia Dievo įžengimą į pasaulį. Ateina Mesijas, kuris savo buvimu išsklaido žmonijos nuodėmės tamsybes. Viešpaties Apsireiškimo šventė taip pat byloja apie šviesos pergalę ir Kalėdų šviesą papildoma nauju spindesiu. Evangelijoje pasakojama apie išminčius, ieškančius šviesos ir sekančius paskui žvaigždę. Tie išminčiai vaizduoja visus ieškančiuosius tikrosios šviesos gyvenimo kelyje. Kartais nuo Bažnyčios nutolusių žmonių dvasiniai ieškojimai tokie uolūs ir nuoširdūs, kad galėtų sugėdinti tuos, kurie nuo mažens perėmė tikėjimo tradiciją, tačiau nepasirūpino ugdyti ir puoselėti šį brangų paveldą. Išminčiai, sekdami žvaigždę, ieško tikrojo šviesos šaltinio ir leidžiasi į piligrimystę. Tas kelias perkeičia jų vidinį gyvenimą. Išminčiams kyla vis naujų klausimų, jie domisi žydų tautoje puoselėjama Mesijo lūkesčiais, apmąsto Rašto pranašystes. Kelionė atveria jų širdis Mesijo slėpiniui.

Viešpaties Apsireiškimo iškilmė kviečia savęs paklausti: ar nenustojau ieškoti šviesos? Išminčiai suprato, kad

juos traukė paslaptinga žvaigždės galybė. Dievas pasinaudoja žvaigžde, patraukdamas žmones. Jis taip pat pasinaudoja mūsų gyvenimu, kaip kanalu savo malonei išlieti. Galbūt jis nori, kad būčiau žvaigždė kitų žmonių gyvenimuose. Gal padėsiu kitam atrasti Dievo žodžio lobyną. Pranašas Amosas regi dienas, kai žmonės jaus Dievo žodžių badą. Tuomet žmonės keliaus „nuo jūros lig jūros, nuo šiaurės lig rytų, <...> ieškodami Viešpaties žodžio“ (Am 8, 11–12).

Viešpaties Apsireiškimas yra nuostabių Dievo kelių šventė. Kas pasirūpino Betliejaus tvartelyje gimusiu Kūdikiu? Kas galėjo įsivaizduoti, kad jo skelbiama Evangelija bus paskleista iki pasaulio pakraščiu? Šioje iškilmėje pamąstykite apie tuos neįtikėtinus ir nuostabius būdus, kuriais Dievas apreiškia savo malonę. Dievas gali panaudoti net baisią gyvenimo klaidą, norėdamas mus sukrestinti ir pakreipti į tiesą.

Žvaigždė pirmiausia atveda išminčius į Jeruzalę. Čia mokyčiausi Rašto aiškintojai atsako į jų klausimą: „Kur yra gimusis Žydų karalius?“ Pranašo Michėjo knygoje nuo amžių skelbiama Betliejaus šlovė: „Iš tavęs išeis vadas, kuris ganytų mano tautą – Izraelį.“ Gavę Rašto nuorodą, išminčiai leidžiasi kelionėn. Jų įžvalgą patvirtina vėl pasirodžiusi žvaigždė.

Karaliaus Erodo netikėjimas sumišęs su tikėjimu. Kai išminčiai papasakojo jam apie savo kelionę, jis nerimastingai klausia Rašto aiškintojų, kur turėjo gimti Mesijas. Pasirodo, naujasis karalius gimė visai netoli, Dovydo mieste Betliejuje. Iš ten ateina Dovydo palikuonis, amžiams užimsias Dovydo sostą. „Erodas sunerimo, o su juo ir visa Jeruzalė.“ Žmonės žinojo, kad Erodas lengvai nepasitrauks iš sosto, bus pralietas kraujas. Nors Erodas tiki, kad ateis Dievo žadėtasis Mesijas, šis tikėjimas nesutrukdo jam pašalinti šį Mesiją iš savo kelio. Jo tikrąjį veidą atskleidžia įsakymas išžudyti Betliejaus apylinkių kūdikius. Tačiau Dievo darbo niekas negali sustabdyti. Ir mūsų dienomis kai kuriems politikams vaidenasi jų nesuprantamos religijos šmėklos.

Evangelistas rašo, kad išminčiai rado kūdikį su motina Marija. Mums gali kilti klausimas, kodėl neminimas šventasis Juozapas? Nejaugi jis nesvarbus? Po kelių eilučių, aprašant pavojingą bėgimą į Egiptą, jis vėl minimas. Tačiau geru ir ramiu laiku Juozapas minimas tik po Marijos arba visai neminimas. Evangelistas atrodo net nepastebi šio gerojo globėjo. Juozapas atskleidžia tikro nuolankumo ir krikščioniško vyriškumo pavyzdį. Juozapą ir išminčius sieja klusnumas Dievo įkvėpimams: įspėti sapne jie nebegrižo pas Erodą.

KRIKŠTO PAMOKSLAS

Jėzaus Krikštas (A)

Iz 42, 1–4.6–7; *Apd* 10, 34–38; *Mt* 3, 13–17

Kodėl Jėzus atėjo pas Joną Krikštytoją krikštytis atsi-vertimo krikštu? Juk būdamas be nuodėmės, jis neturėjo tokio poreikio. Jėzus taip pat neprivalėjo ateiti į pasaulį kaip žmogus. Jam nebuvo būtina gimti Betliejuje nei gyventi Nazarete. Jis neprivalėjo mokytis, gydyti ir mirti ant kryžiaus. Jonas Krikštytojas atkreipia dėmesį, kad vyksta kažkas neįprasta. Didžiausias tarp pranašų reaguoja panašiai kaip Petras, kuriam Jėzus rengiasi mazgoti kojas (plg. *Jn* 13, 8). Ir mokinys Petras, ir Jonas Krikštytojas supranta, kad Jėzus neprivalo to daryti. Abu reiškia nuostabą, nes abiem akivaizdu, kad pačiam Jėzui to nereikia. Ir vis dėlto Jėzus nori tai daryti. Jis paaiškina: „Dera atlikti visa, kas reikalinga teisumui.“

Žmogišku protu mums sunku suvokti šį paaiškinimą. Lengviau suprastume užgaidą, pavyzdžiui: „Leisk, nes man taip norisi“, arba tiesiog įsakymą be jokių paaiškinimų: „Be kalbų, bus taip, o ne kitaip.“ Tačiau Jėzus kalba apie teisumą. Vėliau jis paaiškina savo mokiniams: „Jeigu teisumu neviršysite Rašto aiškintojų ir fariziejų – neįeisite į Dangaus Karalystę“ (*Mt* 5, 20). Rašto aiškintojai ir fariziejai uoliai stengėsi atiduoti Dievui tai, kas, jų supratimu, jam priklausė. Pasirodo, kad tas „didesnis teisumas“, leidžiantis įeiti į Dangaus karalystę, reiškia veikiau širdies atvirumą priimti, o ne tik atiduoti teisėtą prievolę – nors reikia „tai daryti, ir ano neapleisti“ (plg. *Mt* 23, 23). Dievo išikūnijimas Jėzujė ir yra ta visa viršijanti malonė, kuri atveria dangų, dovanoja Šventąją Dvasią ir leidžia patirti, kad esame mylimi Tėvo vaikai. Jėzaus krikštas yra tokio teisumo vykdymas: tai išganingasis Dievo veikimas istorijoje, Dievo siekis patraukti žmogų prie savęs. Dievo teisumas yra drauge visa apimantis gailėstingumas ir Dievo pilnatvė (plg. *Ef* 3, 19).

Kartais veiksmai byloja iškalbingiau negu žodžiai. Viešpaties Jėzaus skelbiamą žinią patvirtindavo išpūdingi ženklai. Jis pamokslavo gydydamas ligonius, prikeldamas mirusiuosius ir nuvalydamas raupsuotuosius. Savo veiksmis jis rodė, kad prisiartinio Dievo karalystė. Visi, kurių širdys nebuvo apakintos užsispyrimo, galėjo įžvelgti per Nazarietį veikiančią Dievo galybę. Dievo karalystės skelbimą sustiprina ne tik stebuklingi ženklai. Jėzaus tarnystės pradžioje ir pabaigoje matome du momentus, kai jis įtaigiai pamokslauja savo veiksmis.

Visi dalyvaujantieji šiuose veiksmo pamoksluose kviečiami užduoti sau klausimą, kodėl jis tai daro?

Jėzaus tarnystės pradžia ženklina Jono krikštas, o pabaiga – kojų mazgojimas mokiniams. Abu šie momentai atskleidžia tiesą apie Mokytoją. Girdėdami apie Jono krikštą, turime suvokti, kad tai nėra Krikšto sakramentas – Viešpats dar jo neįsteigė. Šio veiksmo simbolika labai aiški: norint kažką pradėti iš naujo, reikia būti nuplautam. Jonas skelbė atgailą ir atsivertimą, kvietė į naują pradžią. Jono krikštas buvo skirtas nusidėjėliams. Kodėl Jėzus ateina krikštytis? Šį klausimą uždavė ir Jonas. Į jį padeda atsakyti kitas Jėzaus veiksmo pamokslas jo tarnystės pabaigoje, kai jis mazgojo mokiniams kojas per Paskutinę vakarienę. Apsuptas savo artimiausių mokinių Jėzus pakyla, susijusio ir vykdo tą veiksmą, kuris ano meto visuomenėje buvo įprastas vergams. Abu šie dramatiški momentai duoda mums panašią pamoką. Prisistatydamas Jonui ir žengdamas į vandenį krikštytis, Jėzus giliausia prasme tapatinasi su mumis – nusidėjėliais. Jis priima Atpirkėjo tarnystę. Mazgodamas mokiniams kojas, jis pareiškia, kad yra Viešpaties Tarnas, vykstantis išganymo darbą. Visi Jėzaus įsteigti sakramentai tęsia jo tarnystę tarp mūsų.

„Jis atneš tautoms teisingumą.“ Šio teisingumo neskelbia iškilmingos tarptautinės deklaracijos, jis nesurašytas įstatymų paragrafais. Teisingumo nešėjas negrasina ir nešaukia, priešingai, „gatvėje nesigirdi jo balso“ (plg. *Iz* 42, 2). Nors žmonės yra kietasprandžiai ir labai nenoriai priima teisingumo žinią, jis „nepails ir nepasiduos nevilčiai“ (*Iz* 42, 4). Jėzus ima skelbti Naująjį Įstatymą. Jis neužrašytas akmens plokštėse, tačiau išlieka žmonių širdyse. Jo kvietimas nepaiso nei valstybių sienų, nei tautinių ar rasinių skirtumų, nes „jam brangus kiekvienos tautos žmogus, kuris jo bijo ir teisingai gyvena“ (*Apd* 10, 35). Baimė, apie kurią čia kalbama, kyla ne dėl bausmės grėsmės, bet iš pagarbos nuolankiam Įstatymo Leidėjui. Naująjį Įstatymą įgyvendina Šventoji Dvasia, per malonę veikianti žmogaus širdyje.

Krikštu prie Jordano drauge palaiminama visa kūrinija. Virš viso to, ką Dievas sukūrė ir pripažino, kad tai gera, dabar sklinda jo šlovingi žodžiai: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus“ (*Mt* 3, 17). Virš regimos kūrinijos neregimasis Dievas pasirodo per regimą Jėzaus asmenį. Dievas rodo patį tiesiausią pas jį vedantį kelią. Tėvo mylimasis Sūnus „nenulauš palaužtos nendrės, neužgesins rusenančio dagčio“. Jis veda mus iš tamso, kad jo šviesoje pažvelgtume patys į save.

AVINĖLIS IR DVASIA

2 eilinis sekmadienis (A)

Iz 49, 3. 5–6; 1 Kor 1, 1–3; Jn 1, 29–34

Jonui teko ypatingas pašaukimas. Jis buvo paskutinis ir didžiausias iš pranašų. Jam buvo skirta parengti žmones Mesijo atėjimui. Jonui teko privilegija ištarti tuos žodžius, kurie skamba per kiekvienas Mišias: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmes.“ Tačiau ištarusiam šiuos žodžius Jonui buvo skirta pasitraukti. Jis parodė Jėzų ir matė, kaip paskui jį nusekė kai kurie jo mokiniai. Vėliau, kai Jono sekėjai protestavo, kad Jėzus taip pat ėmė krikštyti, Jonas atsakė žodžiais, kuriuos giliai širdyje turi kartoti kiekvienas krikščionis: „Jam skirta augti, o man – mažėti“ (Jn 3, 30). Jonas krikštijo atsivertimo krikštu, bet tik Jėzus galėjo sunaikinti nuodėmę.

Jonas Krikštytojas buvo ypatingai Dievo apdovanotas. Nuo jaunystės jis išgirdo Dievo kvietimą ir dykumoje mokėsi dvasinių grumtynių, remdamasis Dievo žodžiu. Jis subūrė apie save grupę mokinių, gyvenusių tais pačiais asketiško gyvenimo idealais. Jo įtaka buvo didžiulė: net po jo mirties buvo žmonių, laikusių save jo mokiniais. Jonas ragino atsiversti ir krikštijo, būdamas įsitikinęs, kad lauktoji Mesijo diena išauš visai netrukus. Nors asketiškumu užgrūdintas Jono tikėjimas atrodo nepajudinamai tvirtas, iš kalėjimo užduodamas klausimas atskleidžia jį kamavusį netikrumą ir abejones: „Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?“ (Mt 11, 3). Šiandienos Evangelijos skaitinyje jis du kartus pakartoja: „Aš jo nepažinojau.“ Nors Jėzus susijęs su Jonu giminytės ryšiu, Jonas liudija nepažįstą, kas Jis yra iš tikrųjų. Viešpats pažadėjo jam atpažinimo ženklą: „Ant ko pamatysi nusileidžiančią ir pasiliekančią Dvasią, tas ir bus, kuris krikštys Šventąją Dvasią.“ Nors Jonas vyresnio amžiaus ir jau pagarsėjęs tarp žmonių, jis rodo į daugeliui nežinomą Jėzų ir sako: „Jis pirmesnis už mane.“

Jonas Krikštytojas Jėzuje atpažįsta Tą, kurio atėjimui jis rengė tautą. Stebimės Jono atpažinimo išvalga. Jis atpažino tikrąjį Gelbėtoją ir nesileido suvedžiojamas kitų iliuzinių autoritetų. Buvo atviras Dievo ženklams, tačiau drauge vadovavosi blaviu protu ir sveika nuovoka. Evangelijoje minimas Šventosios Dvasios ženklas: ji lyg balandis nusileido ir pasiliko virš Jėzaus. Tačiau yra ir kitas atpažinimo kriterijus. Tikram autoritetui būdingas Kristaus nuolankumas – Dievo Avinėlio ženklas. Kas reikalauja sau aplodismentų ir šlovės, tas nėra tikrasis autoritetas. Izaijas pranašauja apie Viešpaties Tarną, kurį Dievas parengė savo planui įgyvendinti.

Viešpaties Tarno ir Dievo Avinėlio vardai pranašauja, kad Jėzus bus nekaltai persekiojamas: „Esame atpirkti brangiuoju krauju Kristaus, to avinėlio be kliaudos ir dėmės“ (1 Pt 1, 19).

Jonas Krikštytojas apibūdina Jėzaus misiją dviem įvaizdžiais: jis „naikina pasaulio nuodėmes“ ir „krikštija Šventąją Dvasią“. Pirmajame įvaizdyje nuodėmė yra tarsi kliūtis ir varžanti sunkenybė, ribojanti žmogaus mąstymą ir neleidžianti žmogui įgyvendinti savo pašaukimo. Kristus ateina pašalinti šias kliūtis ir padėti žmogui išskleisti savo galimybes. „Krikštyti“ reiškia panardinti: Kristus atėjo perkeisti žmogaus, idant visa žmogaus esybė būtų persmelkta Šventosios Dvasios.

Apaštalas Paulius pirmosiose Laiško korintiečiams eilutėse keturis kartus pamini Jėzaus vardą. Jėzus Kristus pašaukė Saulių į apaštališkąją misiją, jis yra Bažnyčios pašventintojas, užtarėjas pas Tėvą, malonės ir ramybės davėjas. Tai tarsi atpirkimo žinios santrauka. Tai ta pati žinia, kurią Jonas Krikštytojas skelbė ant Jordano kranto, žvelgdamas į ateinančią Jėzų. Ši malonė buvo žadėta pranašų ir išsipildė Kristuje.

Kartais girdime abejojant Evangelijos veiksmingumu. Esą krikščionybė gyvuoja jau du tūkstantmečius, daugybė žmonių girdėjo apie Kristų, tačiau žmonijoje tebėra apšiai blogio. Svarbu suvokti, kad kiekvienai kartai ir kiekvienam žmogui reikia iš naujo skelbti Evangeliją ir užmegzti asmeninį ryšį su Dievu. Jei mums trūksta žodžių pagrįsti ir apginti savo tikėjimą, jei žmonės nebesugeba klausytis, laimei, galime skelbti net be žodžių. Savo gyvenimu galime būti tarsi nuoroda į Tą, kuris vienintelis naikina pasaulio nuodėmes ir kurio laukiame ateinant.

Iš Adomo paveldėta gimtoji nuodėmė, sustiprinta mūsų asmeniniais nuopuoliais, niekuomet iki galo nepanaikina į žmoniją įdiegto dieviškojo gėrio. Kiekvienas iš mūsų esame labai brangus ir unikalus Dievo kūrinys. Mus tebelydi laiminantis Kūrėjo žvilgsnis su pasigėrėjimu: „Tai labai gera“ (plg. Pr 1). Evangelijoje sutinkame Joną Krikštytoją, kuris rodo savo mokiniams Dievo Avinėlį, naikinantį pasaulio nuodėmes. Toliau pasakojama apie pirmųjų mokinių pašaukimą. Juos traukia tiesa, kurios seniai troško ir kurios kvapsnį atpažino. Jono mokinių Kristus klausia: „Ko ieškote?“ Jis nori išgirsti mūsų troškimus ir poreikius. Žinoma, mūsų troškimai ir siekiai turi būti nuskaistinti ir sustiprinti. Dievo Avinėlio krauju dovanojamas nuodėmių atleidimas sustiprina ir tobulina jau nuo pradžių mūmyse glūdintį gėrį. Viešpaties Tarnas atėjo prikelti to, kas palaužta, surinkti ir sugražinti, kas išbarstyta.

Popiežius

Benediktas XVI	
Žinia XVIII pasaulinės ligonių dienos proga	Nr. 1, p. 2
Pamokslas 2009 m. Šventąją naktį	Nr. 1, p. 3
2009 m. Kalėdų žinia	Nr. 1, p. 5
Pamokslas per šv. Mišias pirmąją 2010-ųjų metų dieną	Nr. 1, p. 6
Kalba Romos Didžiojoje sinagogoje	Nr. 2, p. 2
Žinia 2010 m. gavėnios proga	Nr. 3, p. 2
Pamokslas per mišparus Pašvęstojo gyvenimo dieną	Nr. 3, p. 3
Kreipimasis į Popiežiškosios gyvybės akademijos narius	Nr. 4, p. 2
Žinia 25-osios Pasaulinės jaunimo dienos proga	Nr. 6, p. 2
Žinia Pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga	Nr. 6, p. 5
Pamokslas per Krizmos šv. Mišias	Nr. 7, p. 2
Pamokslas per Paskutinės vakarienes šv. Mišias	Nr. 7, p. 3
Pamokslas per Velyknakčio šv. Mišias	Nr. 7, p. 5
2010 m. Velykų žinia ir palaiminimas <i>Urbi et orbi</i>	Nr. 7, p. 7
Pastoracinis laiškas Airijos katalikams	Nr. 7, p. 8
Žinia 44-osios Pasaulinės visuomenės komunikavimo priemonių dienos proga	Nr. 8, p. 2
Popiežiaus Benedikto XVI interviu žurnalistams kelionės į Portugaliją metu	Nr.10, p. 2
Kreipimasis į kultūros pasaulio atstovus	Nr.10, p. 3
Žodis per susitikimą su socialinės pastoracijos organizacijomis	Nr.10, p. 4
Popiežiaus Benedikto XVI Sekminių pamokslas	Nr. 11, p. 2
Popiežiaus Benedikto XVI pamokslas per šv. Mišias užbaigiant Kunigų metus	Nr. 12, p. 2
Popiežius Benediktas XVI apie kryžių	Nr. 12, p. 4
Susitikimas su Didžiosios Britanijos visuomenės atstovais, įskaitant diplomatinį korpusą, politikus, akademikus ir verslo vadovus	Nr. 19, p. 2
Kalba per susitikimą su kitų religijų dvasininkais ir pasauliečių atstovais	Nr. 19, p. 4
Kreipimasis per maldos vigiliją kardinolo Johno Henry'io Newmano skelbimo palaimintuoju išvakarėse	Nr. 19, p. 5
Pamokslas per šv. Mišias, kurių metu kardinolas Johnas Henry'is Newmanas buvo paskelbtas palaimintuoju	Nr. 19, p. 6
Laiškas seminaristams	Nr. 20, p. 2
Žinia 26-osios Pasaulio jaunimo dienos (2011 m.) proga	Nr. 20, p. 4
Kreipimasis į Popiežiškosios mokslo akademijos plenarinės sesijos dalyvius	Nr. 23, p. 2
Žinia 44-osios Pasaulinės taikos dienos (2011 m. sausio 1 d.) proga	Nr. 24, p. 2

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
Apie Kristaus gimimo šventę	Nr. 1, p. 7
Apie Joną Solsberietį	Nr. 1, p. 9
Apie ekumenizmą	Nr. 2, p. 4
Apie pranciškonų ir dominikonų ordinus	Nr. 2, p. 6
Apie Petrą Lombardą	Nr. 2, p. 8
Apie šv. Pranciškų Asyžietį	Nr. 5, p. 2
Apie šv. Dominyką	Nr. 6, p. 6
Apie Antaną Paduvietį	Nr. 8, p. 3
Apie Bonaventūrą Banjoredžietį (I–III katechezė)	Nr. 8, p. 5–11

Apie kunigo <i>munus docendi</i>	Nr. 9, p. 2
Apie Albertą didįjį	Nr. 9, p. 3
Apie kunigo <i>munus sanctificandi</i>	Nr. 10, p. 6
Apie kunigo <i>munus regendi</i>	Nr. 11, p. 3
Apie šv. Leonardą Murialdą ir šv. Juozapą Benediktą Kotolengą	Nr. 13–14, p. 2
Apie šv. Tomą Akvinietį (I–III)	Nr. 13–14, p. 4–9
Apie Džiuzepę Kafasą	Nr. 15, p. 2
Apie Dunsą Škotą	Nr. 15, p. 3
Apie šventąjį Tarcizijų	Nr. 15, p. 6
Apie šv. Pijų X	Nr. 18, p. 2
Apie šv. Hildegardą Bingenietę (I–II)	Nr. 18, p. 3
Apie Klarą Asyžietę	Nr. 19, p. 7
Apie šv. Matildą Hakebornietę	Nr. 19, p. 9
Apie šv. Gertrūdą Didžiąją	Nr. 19, p. 11
Apie palaimintąją Angelę Folinjietę	Nr. 20, p. 8
Apie šventąją Elzbietą Vengrę	Nr. 21, p. 2
Apie Brigitą Švedę	Nr. 21, p. 3

Bažnyčios dokumentai

Popiežius Benediktas XVI Posinodinis apaštališkasis paraginimas VERBUM DOMINI <i>vyskupams, kunigams, pašvęstiesiems asmenims ir pasauliečiams apie Dievo žodį Bažnyčios gyvenime ir misijoje</i>	Nr. 22, p. 14; Nr. 23, p. 12
---	------------------------------

Dokumentai

Tarptautinė teologijos komisija VISUOTINĖS ETIKOS PAIEŠKA: NAUJAS POŽIŪRIS Į PRIGIMTINĮ ĮSTATYMĄ	Nr. 3, p. 17; Nr. 4, p. 13; Nr. 5, p. 18
Popiežiškoji Biblijos komisija BIBLIJA IR MORALĖ <i>Krikščioniškojo elgesio biblinės šaknys</i>	Nr. 16, p. 13; Nr. 17, p. 16; Nr. 18, p. 16

Apaštališkasis nuncijus

Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi Kalba per priėmimą popiežiaus Benedikto XVI penktųjų išrinkimo metinių proga apaštališkojoje nunciatūroje Vilniuje	Nr. 8, p. 11
---	--------------

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Lietuvos vyskupų kreipimasis į visus tikinčiuosius ir Lietuvos gyventojus dėl paramos nuo žemės drebėjimo nukentėjusiems Haičio gyventojams	Nr. 2, p. 10
Lietuvos ganytojų laiškas Padėkos už laisvę metų proga	Nr. 5, p. 4
Lietuvos Vyskupų Konferencija. Ar Sveikatos apsaugos ministerija gerbia sąžinės laisvę?	Nr. 8, p. 13
Pareiškimas dėl krikščioniškų religinių simbolių naudojimo viešojoje erdvėje	Nr. 12, p. 5

2010 m. „Bažnyčios žinių“ turinys

LVK Pirmininko arkiv. S. Tamkevičiaus kreipimasis dėl naminės degtinės legalizavimo įstatymo	Nr. 18, p. 5
LVK Pirmininko pranešimas dėl Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos priimto sprendimo	Nr. 20, p. 10
Lietuvos vyskupai 2011-uosius Lietuvoje skelbia Dievo Gailestingumo metais	Nr. 22, p. 2
Lietuvos vyskupų laiškas šeimoms	Nr. 22, p. 2
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinio posėdžio komunikatas (2010 02 04)	Nr. 3, p. 5
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis (2010 05 04–06)	Nr. 9, p. 5
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis (2010 06 28)	Nr. 13–14, p. 10
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis (2010 10 26–28)	Nr. 21, p. 5
Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis (2010 12 16)	Nr. 24, p. 7

Ganytojų žodis

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Pranešimas iškilmingame LR Seimo posėdyje Laisvės gynėjų dienai paminėti	Nr. 2, p. 18
Kardinolo A. J. Baččio homilija šv. Mišiose Lenkijos prezidento ir jį lydėjusiųjų žūties dieną	Nr. 7, p. 27
Kardinolas Joachim Meissner. Atsivertimas ir misija	Nr. 12, p. 19
Vilniaus arkivyskupijos ordinaro kardinolo A. J. Baččio laiškas tikintiesiems	Nr. 13–14, p. 24
Kardinolo A. J. Baččio homilija Vilniaus arkikatedroje šv. Mišiose meldžiantis už a. a. prezidentą A. M. Brazauską	Nr. 13–14, p. 25
Kardinolo A. J. Baččio pamokslas Vilniaus arkikatedroje švenčiant Valstybės dieną	Nr. 13–14, p. 26

Homilijos

PAMIRŠTAS ĮSTATYMAS. 3 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 1, p.20
ŠIANDIENOS MALONĖ. 4 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 1, p. 21
VIEŠPATIES AKIVAIZDOJE. 5 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 1, p. 22
ŠIANDIENOS VARGDIENIAI. 6 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 2, p. 16
PAGUNDŲ TAIKINIAI. I gavėnios sekmadienis (C)	Nr. 2, p. 17
SANDOROS PLANAS. II gavėnios sekmadienis (C)	Nr. 3, p. 15
GYVENIMO LAIKAS. III gavėnios sekmadienis (C)	Nr. 3, p. 16
VILTIES ŽMONĖS. IV gavėnios sekmadienis (C)	Nr. 4, p. 11
GAILESTINGAS NUOSPRENDIS. V gavėnios sekmadienis (C)	Nr. 4, p. 12
ŠLOVĖ IR KANČIA. Viešpaties Kančios (Verbų) sekmadienis (C)	Nr. 5, p. 16
BEIEŠKANT PRISIKĖLUSIOJO. Velykų sekmadienis	Nr. 5, p. 17
PALAIMINIMAS VISIEMS. II Velykų sekmadienis (Atvelykis) (C)	Nr. 6, p. 20
KVIETIMAS PRAREGĖTI. III Velykų sekmadienis (C)	Nr. 6, p. 21
BAŽNYČIOS AUGIMAS. IV Velykų sekmadienis (C)	Nr. 7, p. 25
IŠLAIKYTI TIKĖJIMĄ. V Velykų sekmadienis (C)	Nr. 7, p. 26
DVASIA IR TIESA. VI Velykų sekmadienis (C)	Nr. 8, p. 21
DANGAUS KRYPTIMI. Kristaus Žengimas į dangų (Šeštinės) (C)	Nr. 8, p. 22
DVASIA ATNAUJINTOJA. Sekminės (C)	Nr. 9, p. 14
VISA TIESA. Švenčiausioji Trejybė (C)	Nr. 9, p. 15
DĖKOJIMAS IR AUKA. Viešpaties Kūnas ir Kraujas (C)	Nr. 10, p. 21
ATLEIDIMO DŽIAUGSMAS. 11 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 10, p. 22
PERVERTASIS MESIJAS. 12 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 11, p. 16

PAŠAUKTI LAISVEI. 13 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 11, p. 17
NAUJAS KŪRINYS. 14 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 11, p. 18
VEIKLI MEILĖ. 15 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 12, p. 16
NUOSTABŪS SUSITIKIMAI. 16 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 12, p. 17
MALDOS PRIVILEGIJA. 17 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 12, p. 18
GYVENTI DABAR. 18 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 13–14, p. 20
TIKĖJIMO PRIVILEGIJA. 19 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 13–14, p. 21
VAINIKUOTA MOTERIS. Švč. M. Marijos ėmimas į dangų (Žolinė)	Nr. 13–14, p. 22
VARTAI ANKŠTI, BET ATVIRI. 21 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 13–14, p. 23
PASKUTINĖ VIETA. 22 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 15, p. 21
MEILĖS PAMOKOS. 23 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 15, p. 22
MALONĖ NUSIDĖJĖLIAMS. 24 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 16, p. 10
KŪRYBINGAS PRIEVAIZDAS. 25 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 16, p. 11
LEMTINGAS PASIRINKIMAS. 26 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 16, p. 12
TEISUSIS GYVENS TIKĖJIMU. 27 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 17, p. 13
PADĖKA UŽ IŠGYDYMĄ. 28 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 17, p. 14
ATKAKLI MALDA. 29 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 17, p. 15
NUOLANKI MALDA. 30 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 19, p. 20
ZACHIEJAUS PAMOKOS. 31 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 19, p. 21
LAIMINGI ŠVENTIEJI. Visi Šventieji	Nr. 19, p. 22
GYVŪJŲ DIEVAS. 32 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 19, p. 23
PABAIGOS BELAUKIANT. 33 eilinis sekmadienis (C)	Nr. 20, p. 22
PAŽEIDŽIAMA KARALYSTĖ. Kristus Karalius (C)	Nr. 20, p. 23
BUDRUS LAUKIMAS. I advento sekmadienis (A)	Nr. 21, p. 20
DANGAUS VILTIS. II advento sekmadienis (A)	Nr. 21, p. 21
KANTRYBĖS PAMOKA. III advento sekmadienis (A)	Nr. 22, p. 12
JUOZAPO SAPNAS. IV advento sekmadienis (A)	Nr. 22, p. 13
KALĖDŲ SLĖPINYS. Kristaus Gimimas	Nr. 23, p. 10
TĖVAI IR VAIKAI. Šventoji šeima (A)	Nr. 23, p. 11
KALĖDŲ OKTAVA. Marija Dievo Gimdytoja	Nr. 24, p. 16
DIEVO IEŠKOTOJAI. Viešpaties Apsireiškimas (Trys Karaliai)	Nr. 24, p. 17
KRIKŠTO PAMOKSLAS. Jėzaus Krikštas (A)	Nr. 24, p. 18
AVINĖLIS IR DVASIA. 2 eilinis sekmadienis (A)	Nr. 24, p. 19

Straipsniai

Raniero Cantalamessa OFM Cap. JĖZAUS KRISTAUS TARNAI IR DRAUGAI	Nr. 2, p. 19
Raniero Cantalamessa OFM Cap. APIE KUNIGO KRIZĘ	Nr. 9, p. 16
Raniero Cantalamessa OFM Cap. APIE ŠVENTOSIOS DVASIOS PATEPIMĄ	Nr. 9, p. 20
Jean-Louis Brugues OP HOMOSEKSUALIŲ ASMENŲ PASTORACIJOS ELEMENTAI	Nr. 10, p. 23
Kardinolas Christoph Schönborn EVOLIUCIJA – PAGRINDAS KISMUI PASAULYJE SUPRASTI	Nr. 11, p. 19

Europoje diskriminuojami krikščionys

(KAP) Vatikano atstovas žinias-klaidai kun. Federico Lombardi SJ gruodžio 11 d. televizijos žurnale *Octava Dies* išreiškė susirūpinimą dėl diskriminacijos ir netolerancijos krikščionių atžvilgiu Europoje. Vatikano spaudos salės direktorius rėmėsi penkerių metų ataskaita, kurią gruodžio 10 d. Vienoje pristatė ten įsikūrusi žmogaus teisių stebėsenos nevyriausybinė organizacija *Observatory on Intolerance and Discrimination against Christians*. Ataskaitoje Europos šalių vyriausybės raginamos atkreipti dėmesį į didėjančio nepakantumo krikščionims reiškinį. Pasak kun. F. Lombardi, naujoji ataskaita reikšminga tuo, kad joje pateikiamas nepakantumo krikščionims atvejų Europoje ilgas sąrašas: vandalizmo, neapykantos, nukreiptos prieš bažnyčias ir religinius simbolius, taip pat asmenis. Šis dokumentas leidžia spręsti, kokia krikščionių diskriminacijos reiškinio apimtis. Pasak kun. F. Lombardi, šiuos duomenis turėtų apmąstyti ne tik tie, kurie gina krikščionybę ir jos vertybes, bet ir visi, kurie rūpinasi tolerancija, religijos ir nuomonės reiškinio laisve. Kun. F. Lombardi priminė Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Tarzasio Bertone mintį, išsakytą birželio mėnesį Astanoje vykusiame ESBO aukščiausiojo lygio susitikime, kur jis reikalavo, kad tarptautinė bendruomenė prieš krikščionis nukreiptą nepakantumą ir diskriminaciją pasmerktų taip pat ryžtingai kaip ir diskriminaciją kitų religinių bendruomenių atžvilgiu. Vienos arkivyskupas kardinolas Christophas Schönbornas gruodžio 10 d. komentare dienraščiui *Heute* ragino nutraukti „tylos spiralę“ dėl pasaulyje vykstančio krikščionių persekiojimo. Pasak kardinolo, krikščionys šiandienos pasaulyje

yra labiausiai persekiojama religinė bendruomenė.

Wikileaks publikacijos nėra Romos kurijos vadovų citatos

(KAP) Pasak gruodžio 11 d. Vatikano spaudos salės pareiškimo, *Wikileaks* tinklalapyje pavišintuose JAV ambasados prie Šventojo Sosto konfidencialiuose pranešimuose, skirtuose JAV Valstybės departamentui, reiškiamos tik jas rašiusių asmenų sampratos bei nuomonės. *Wikileaks* publikacijų turinys jokių būdu nelaikytinas Šventojo Sosto pareiškimais ar tiksliais Romos kurijos darbuotojų citatomis. Gruodžio 11 d. britų dienraštis *The Guardian* paskelbė tinklalapyje *Wikileaks* pavišintus su Vatikanu susijusius konfidencialius diplomatų pranešimus. Juose, be kita ko, aptariamos Šventojo Sosto nuostatos tiriant lytinių piktnaudžiavimų atvejus Airijoje, taip pat popiežiaus pastangos išlaisvinti 2007 m Irane sulaikytus britų karinio laivyno jūreivius.

Dienraščio *L'Osservatore Romano* redaktorius Giovanni Maria Vianas interviu Turino dienraščiui *La Stampa* pareiškė, kad Vatikane ramiai reaguojama į tai, kad *Wikileaks* tinklalapyje buvo pavišinti konfidencialūs JAV diplomatų pranešimai. Pasak jo, šiuose pavogtuose dokumentuose neatskleidžiami jokie svarbūs dalykai. Diplomatų ataskaitos veikiau liudija jų autorių iniciatyvos stoka, nes jose pirmiausia galima išvelgti italų žiniasklaidos komentarus. Interviu G. M. Vianas prieštaravo *Wikileaks* publikacijų teiginiams apie tariamai prastą Vatikano vadovybės vadybą: pavyzdžiui, teigiama, esą daugelis Romos kurijos dikasterijų vadovų neturi elektroninio pašto adreso. Iš tikrųjų Vatikano žinybos komunikacijos technologijų atžvilgiu gerai aprūpintos.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 770 egz.

ISSN 1392-6098

© 2010, „Bažnyčios žinios“